

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

9^E JAARGANG

WOENSDAG 24 DECEMBER 1924

No. 469

INHOUD

	Blz.
NOG EENS: DE SCHEEPVAARTWEGEN IN ZUID-LIMBURG door <i>Jhr. Mr. P. Elias</i>	1120
De Buitenlandsche Credietgeving der Vereenigde Staten tijdens en na den Oorlog I door <i>Mr. A. M. de Jong</i>	1121
Eenige cijfers van de laatste Beroepstellingen door <i>Ir. B. Bötger</i>	1123
De Rijksmiddelen	1126
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Protectie bij stukjes en beetjes door <i>F. W. Forge</i> ..	1127
AANTEKENINGEN:	
Het Engelsch-Duitsche Handelsverdrag II (Slot) ..	1128
Kapitaalsaantooning in Nederlandsch-Indië	1130
MAANDLIJFERS:	
Overzicht der Rijksmiddelen	1131
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	1132—1138
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Wd. Algemeen Secretaris: *Mr. Q. J. Terpstra*.

WEEKBLAD

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN

COMMISSIE VAN ADVIES.

*J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Prof. Dr.**E. Moresco; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van**Welderden Baron Rengers; Mr. Q. J. Terpstra;**Prof. Mr. F. de Vries.*Gedelegeerde leden: *Prof. Mr. D. van Blom;**Prof. Mr. H. R. Ribbius.*Redacteur-Secretaris: *D. J. Wansink.*Secretariaat: *Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.*Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruige Plaatweg 37.*Telefoon Nr. 3000. *Postchèque- en girorekening**Rotterdam No. 8408.*Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p.
in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 25,—
per jaar. Losse nummers 50 cents.

23 DECEMBER 1924.

Het aanbod van geld was deze week weder zeer groot. Vooral voor wissels en in het begin der week was er veel geld beschikbaar, zoodat particulier disconto reeds Maandag direct $\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{8}$ pCt. lager te plaatsen was. Daarna bleef deze rente vrijwel onveranderd en werden de omzetten belangrijk kleiner, daar men eerst de inschrijving op het schatkistpapier wilde afwachten.

Ingeschreven werd in totaal voor f 87.507.000. Toegewezen werden f 42.880.000 drie-maands promessen à f 992,15; f 11.010.000 zes-maands promessen à f 984; en f 6.110.000 biljetten à f 1005, voor de 3- en 6-maands promessen een rente van resp. iets beneden en iets boven $3\frac{1}{8}$ pCt., voor de biljetten een rente van $3\frac{1}{2}$ pCt.

De prolongatierente was iets hooger, meestal werd $3\frac{1}{2}$ pCt. genoteerd.

* * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank ver-
toont de post binnenlandsche wissels opnieuw een vrij
belangrijke daling van ruim f 11 millioen, wederom
voor een aanmerkelijk deel verklaarbaar uit aflossing
van schatkistpapier. Bedroeg op de publicatie van de
vorige weekbalans het totaal aan rechtstreeks bij de
Bank geplaatste schatkistpromessen nog f 7 millioen,
thans is geen schatkistpapier rechtstreeks bij de Bank
ondergebracht. Van minder beteekenis is de wijziging
in den post beleeningen; ook hier valt een vermindering
te constateeren, doch van niet meer dan ruim
f $\frac{1}{2}$ millioen.

Vergelijking van de posten papier op het buitenland en diverse rekeningen onder het actief, gelijk die vermeld stonden op den vorigen weekstaat en thans, leert, dat eerstgenoemde post in de afgelopen week een vermeerdering heeft ondergaan van ruim f 22 $\frac{1}{2}$ millioen, terwijl laatstgenoemde post in hetzelfde tijdvak een vermindering vertoont van bijna f 25 millioen. Aangenomen mag dus worden, dat uit de buitenlandsche saldi tijdelijke beleggingen in wissels hebben plaats gehad.

In den metaalvoorraad der Bank hadden geen wijzigingen van beteekenis plaats. Het zilver vermeldt een toename van ruim f 250.000. De biljettencirculatie daalde met ruim f 10 millioen. In het totaal der rekeningcourant-saldi van anderen heeft een afname van ruim f 2 millioen plaats gehad. Het beschikbaar metaalsaldo nam toe met bijna f 3 millioen. Het dekkingspercentage bedraagt nagenoeg 52.

LONDEN, 20 DECEMBER 1924.

Het aanbod in de geldmarkt is gedurende deze berichtsweek aanmerkelijk verminderd door het laten afloopen van uitstaande leeningen door eenige Bankinstellingen met het oog op „Window-dressing”. In sommige gevallen werd voor daggeld zelfs tot 3 pCt. betaald, terwijl hernieuwingen van zevendaagsche leeningen onveranderd $2\frac{3}{4}$ pCt. kosten.

Ook de discontomarkt nam een vaster karakter aan, mede door de aanstaande jaarwisseling. Driemaands wissels werden nauwelijks op $3\frac{3}{4}$ pCt. geplaatst, terwijl Treasury Bills van 19 December gemakkelijk boven dit percentage genomen werden.

2-maands prima bankaccept $3\frac{3}{4}$ pCt.; 3-maands idem $3\frac{3}{4}$ — $3\frac{13}{16}$ pCt.; 4-maands idem $3\frac{13}{16}$ — $3\frac{7}{8}$ pCt.; 6-maands idem $3\frac{15}{16}$ —4 pCt.

NOG EENS: DE SCHEEPVAARTWEGEN IN ZUID-LIMBURG.

De Heer Ir. A. Plate heeft ongetwijfeld een loffelijke daad verricht, door in het nummer van 17 December j.l. het tot dusver al te zeer verwaarloosde vraagstuk der van de Maaskanalise en daaruit voortvloeiende verdere werken te verwachten financiële resultaten aan een nadere beschouwing te onderwerpen.

Intusschen wil het mij twijfelachtig voorkomen of de geachte schrijver bij zijn betoog wel overal van juiste gegevens uitgaat.

Aan zijn berekening van den zelfkostenprijs voor het vervoer over de a.s. watervroute legt de Heer Plate een kolentransport van 5 miljoen ton ten grondslag; daarbij gaat hij uit van de veronderstelling, dat de kolenproductie der Zuid-Limbursche mijnen binnen zeer afzienbaren tijd 10 miljoen ton zal bedragen, waarvan de helft over water naar Holland zal worden vervoerd.

Tegen het aangenomen productiecijfer van 10 miljoen ton wil ik geen bezwaar maken, al is de vraag gewettigd of, waar de verzending van de gezamenlijke mijnstations in 1923 ruim 5 miljoen ton en in de eerste 9 maanden van 1924 ruim 4 miljoen ton heeft bedragen, het oogenblik waarop de productie tot 10 miljoen ton zal zijn gestegen, weldra zal zijn bereikt.

Anders is het met de verwachting, dat de helft der *geheele* productie, dus 5 miljoen ton, over water naar Holland zal worden vervoerd. Een groot gedeelte van de productie gaat naar België en Duitsland. Blijkens het aan den minister van Waterstaat uitgebrachte Verslag der „Commissie van Advies inzake de spoorwegwerken, welke zullen noodig zijn ten behoeve van den afvoer van steenkolen uit het mijngebied van Zuid-Limburg naar een punt van de Maas nabij Maasbracht, enz.” (blz. 4) zijn van 1900 tot 1913 slechts 27½ tot 45 pCt., der Limburgsche kolen in Nederland gebleven. Een door de Nederlandsche spoorwegen opgestelde staat van het Limburgsche kolenvervoer over 1923 geeft aan, dat op een totale verzending van ruim 5 miljoen ton, op 1.5 miljoen ton, dus ± 30 pCt. *geheel per spoorweg* naar België en Duitsland werden verzonden; daarbij komen dan nog de (in de voren genoemde hoeveelheid van 5 miljoen ton begrepen) kolen, die na per spoorweg tot Maastricht te zijn verzonden, verder *per water* naar België zijn gegaan, zoodat de *geheele* afzet naar België en Frankrijk meer dan 30 pCt. der totale verzending moet hebben bedragen. Houdt men bovendien rekening met het feit, dat tegenwoordig de omstandigheden voor den afzet naar België en Duitsland niet gunstig schijnen te zijn en dat, bij terugkeer van meer normale verhoudingen, die landen allicht weer grootere hoeveelheden Nederlandsche kolen zullen gaan betrekken dan schijnt het mij zeer goed mogelijk, dat de vorengenoemde Commissie niet ver van de waarheid is, waar zij (op blz. 5 van haar Verslag) voor 1930 *de te verwachten afvoer in Noordelijke richting op 50 pCt. der totale kolenopbrengst raamt*. Stelt men, met den heer Plate, de totale kolenopbrengst op 10 miljoen ton, dan zou dus 5 miljoen ton overblijven voor den *geheelen* afvoer in noordelijke richting, welke afvoer ten deele per spoorweg en ten deele per water zal plaats hebben. Neemt men, met meergenoemde Commissie, aan, dat spoor- en waterweg ieder de helft zullen krijgen, dan zou dus aan den waterweg een vervoer van slechts 2½ miljoen ton naar het Noorden ten deel vallen, in welk geval de door den Heer Plate berekende belasting van f 0.87 per ton (6 pCt. van 4.32 miljoen gulden, verdeeld over 5 miljoen ton) zou worden f 1.73.

Een verdere vraag is nog deze, of de Heer Plate de transportkosten voor het vervoer Born-Rotterdam te water met f 1.26 per ton niet te laag schat. Naar ik meen ligt de watervracht Maastricht-Rotterdam tegenwoordig tusschen f 1.50 en f 2.

Ten slotte vraag ik mij af, of tot de zelfkosten ook niet moet worden gerekend de waardevermindering, die de kolen bij overlading van wagon op vaarttuig ondergaan, welke vermindering, naar ik meen, voor stukkolen op f 0.50 per ton kan worden gesteld.

Schijnt het op grond van het vorenstaande aan gronden twijfel onderhevig, of de opzet van den Heer Plate, waarbij hij tot een kostenbedrag van ± f 3.33 (resp. f 3.—) per ton komt, wel juist is en moet wellicht dit bedrag aanzienlijk hooger worden gesteld, zelfs indien men met zijn berekening meegaat, valt het moeilijk hem gelijk te geven, waar hij de meening uitspreekt, dat de berekende bedragen van f 3.33 en f 3.— per ton niet ongunstig afsteken tegen het normaal spoorwegtarief van f 3.50 van Zuid-Limburg naar Rotterdam. En zeer zeker steken die bedragen alles behalve gunstig af tegen de spoorwegvracht van f 2.50 voor kolentransporten met 650 tonstreinen!

Intusschen — de Heer Plate wijst hier zelf reeds op — is de vorenbedoelde vergelijking in zoover onzuiver, als hier vergeleken worden de *zelfkosten* van het watertransport met de *vracht* voor het vervoer per spoorweg. De laatste moet door de verzenders worden betaald, terwijl van de Limburgsche mijnen moeilijk zou kunnen worden gevegd, de *geheele* zelfkosten van het watervervoer te betalen. M.i. kan aangenomen worden, dat de 6 pCt. van het aanlegkapitaal ad 72 miljoen wel voor rekening van het Rijk zullen moeten blijven, waardoor dus voor de mijnen de transportkosten niet f 3.33 en f 3.— doch: f 2.46 (d.i. f 1.26 + f 1.— + f 0.20) zouden worden, waarbij dan nog komt de waardevermindering van de kolen door overlading.

Met *die* vracht zullen de mijnen wellicht gediend zijn, maar tot welken prijs zal de nieuwe toestand zijn verkregen?

Het Rijk — dus de belastingbetaler — zal jaarlijks met een bedrag van 4.32 miljoen gulden worden belast. De spoorweg zal een aanzienlijk gedeelte van zijn kolenvervoer naar den waterweg zien afvloeiën; door de aldus ontstaande minderopbrengst, bestaat de mogelijkheid, dat er weer een nieuw tijdperk van spoorwegtekorten wordt ingeluid (ook weer te dekken door den belastingbetaler!) en is het in alle geval waarschijnlijk, dat de Nederlandsche Spoorwegen zullen worden gehandicapt in het uitvoeren van hun wensch om, wanneer de bedrijfsresultaten zulks toelaten, aan den van alle zijden — en niet het minst van de zijde der mijnbesturen — geoeffenden aandrang tot tariefverlaging gevolg te geven.

Is nu, gezien dit alles, de verleiding niet groot om de vraag of de voor de bevaarmaking van de Maas uitgegeven miljoenen wellicht niet beter voor verlaging der goederentarieven hadden kunnen worden gebruikt, bevestigend te beantwoorden?

En wat de vraag betreft, of men niet zelfs thans nog zou kunnen overwegen de miljoenen, welke de scheepvaartwegen in Z.-Limburg zullen kosten, op andere wijze te besteden, hierbij denk ik aan twee tegenovergestelde stelregels, nl.: „beter ten halve gekeerd dan ten heele gedwaald” en „wie in het schuitje zit moet meevaren”. Ik laat het gaarne aan meer bevoegden over, te beoordeelen volgens welken dezer beide stelregels (casu quo volgens welken anderen stelregel) behoort te worden gehandeld.

Ten slotte nog enkele opmerkingen:

De Heer Plate vraagt zich af, of de spoorwegvracht van f 2.50 per ton voor 650 tonstreinen van Zuid-Limburg naar Rotterdam (en Amsterdam) wel als loonend kan worden beschouwd en in hoeverre dit cijfer zou kunnen worden gehandhaafd „indien een massatransport van 5 miljoen ton minstens wordt ingesteld en alle daarop komende factoren worden in rekening gebracht.” Met laatstbedoelde „factoren” bedoelt de Heer Plate, te oordeelen naar hetgeen hij elders zegt, waarschijnlijk de kapitaaluit-

gaven, die naar zijn meening noodig zullen zijn in verband met de omstandigheid, dat hij betwijfelt of de tegenwoordige spoorweginrichtingen wel voldoende zouden zijn om een massatransport van 5 miljoen ton naar behooren af te wikkelen.

Wat het eerste gedeelte der vraag betreft, kan worden geantwoord, dat, dank zij de voorwaarden waaraan belanghebbenden moeten voldoen om van de vracht van f 2.50 gebruik te mogen maken, de spoorweg uit die vracht, welke f 1625 per trein opbrengt, voldoende profijt trekt. En wat het tweede gedeelte der vraag aangaat, zij opgemerkt, dat de verzending van Limburgsche kolen naar binnenlandsche stations, die thans $\pm 3\frac{1}{2}$ miljoen ton bedraagt, zeer aanzienlijk kan toenemen zonder dat bijzondere uitbreidingswerken noodig zullen zijn. Trouwens, mochten zoodanige werken noodig blijken, dan is te verwachten, dat de groote vermeerdering van vervoer voldoende zal opleveren om, ook zonder tariefverhoging, de werken in kwestie uit te voeren.

Verder troost de Heer Plate ons met Sympher's betoog, dat, bij den aanleg van een kanaal, het verlies, hetwelk de spoorweg hierdoor lijdt, in ongeveer 10 jaar verdwijnt. Tien jaar is een heele tijd, wanneer men rekent, welken invloed (zie boven) een vermindering van het kolenvervoer op de spoorwegfinanciën, en daardoor op de tariefpolitiek, kan hebben! Maar afgezien hiervan zou ik willen vragen: is Sympher's conclusie te beschouwen als een axioma, dat zonder meer voor alle gevallen kan worden aangevaard? Is, met name, die conclusie ook juist, waar, zooals in casu, het kanaal in hoofdzaak moet dienen om de massaproductie eener reeds bestaande mijnindustrie af te voeren? Zal zich door het Kanaal een spoorwegvervoer van andere goederen ontwikkelen, van zoodanigen omvang, dat daardoor het afvloeien van een groot gedeelte der kolen naar het water voldoende zal worden gecompenseerd? Ik waag het dit te betwijfelen.

De heer Plate zal, mijn opmerkingen lezende, mij wellicht verwijten, dat ik de zaak te veel van spoorwegstandpunt beschouw. Het kan zijn; het bloed kruipt nu eenmaal waar het niet gaan kan. Maar waar ik eenerzijds een groot gevaar zie voor den spoorweg, bij wiens financieel welvaren de belastingbetaler in het algemeen en de vrachtbetaler in 't bijzonder het grootste belang heeft, en anderzijds een kostbaar werk, waarvan het allermint zeker is, dat de directe en indirecte voordeelen tegen de nadeelen zullen opwegen, zal het mij niet euvel kunnen worden geduid, dat ik op eenige punten heb gewezen, die twijfel kunnen doen rijzen aangaande de juistheid van hetgeen de Heer Plate betoogt.

P. ELIAS.

DE BUITENLANDSCHE CREDIETGEVING DER VEREENIGDE STATEN TIJDENS EN NA DEN OORLOG.

I.

De zeer welwillende ontvangst, die de Deutsche herstel-leening en verschillende andere vreemde emissies gedurende de laatste maanden in Amerika gevonden hebben, is oorzaak geweest dat het vraagstuk van de buitenlandsche credietgeving der Vereenigde Staten, hetwelk sedert eenigen tijd min of meer op den achtergrond scheen te zijn geraakt, plotseling weder in het middelpunt der belangstelling is komen te staan. In verband daarmee lijkt het niet misplaatst in de volgende regelen eens een beknopt overzicht te geven van de wijze waarop de bedoelde credietgeving zich gedurende de laatste tien jaren voltrokken heeft, en van den omvang, dien zij in die periode heeft aangenomen. In aansluiting daaraan moge dan een en ander in het midden worden gebracht over de opmerkelijke verandering, die de internationale financiële positie van de Unie, voor-

namelijk als gevolg van die credietverleening, sedert het uitbreken van den wereldoorlog heeft ondergaan.

De buitenlandsche credietgeving der Vereenigde Staten tijdens en na den oorlog heeft zich in hoofdzaak voltrokken op drie manieren. Voor een deel nam zij de gedaante aan van voorschotten, door de regering der Unie verstrekt aan de regeeringen van bevriende mogendheden. Voor een ander deel kreeg zij haar beslag door aankoop van buitenlandsche fondsen voor rekening van ingezetenen der Vereenigde Staten. Voor weer een ander deel ten slotte, hulde zij zich in den vorm van particuliere credieten, door Amerikaanse banken of exporteurs verleend aan buitenlandsche relaties: Over elk dezer drie soorten van credieten achtereenvolgens een enkel woord.

Met de regeeringscredieten behoeven wij ons niet lang bezig te houden. Zij droegen voor het grootste gedeelte het karakter van oorlogsleeningen, en dankten hun ontstaan in hoofdzaak aan den wensch van de Vereenigde Staten om, nadat zij op 6 April 1917 mede in het strijdperk waren getreden, hun bondgenooten in den krijg ook financieel zooveel mogelijk behulpzaam te zijn. In verband hiermede werd de regering der Unie bij de *Liberty Loan Act* van 24 April daaraanvolgende gemachtigd om voorschotten te verstrekken aan de met haar verbonden mogendheden tot een maximum van \$ 3 milliard.

Bij de latere *Liberty Loan Acts* van September 1917, April 1918 en Juli 1918 werd dit maximum achtereenvolgens verhoogd tot \$ 7 milliard, \$ 8,5 milliard en \$ 10 milliard. Krachtens deze machtiging verleende de *Treasury* der Vereenigde Staten van April 1917 tot het sluiten van den wapenstilstand credieten ten behoeve van verschillende landen tot een totaal van \$ 7,3 milliard. Van 1 December 1918 tot de onderteekening van het vredesverdrag van Versailles op 28 Juni 1919 werd andermaal \$ 1,8 milliard voorgeschoten. Daarna volgde ten slotte nog een aantal kleinere voorschotten tot een gezamenlijk bedrag van \$ 0,4 milliard, die het totaal der krachtens de *Liberty Loan Acts* verleende buitenlandsche credieten tot \$ 9,5 milliard opvoerden. Van dit bedrag ontving Engeland het leeuwendeel: ruim \$ 4 milliard; Frankrijk nagenoeg \$ 3 milliard; Italië \$ 1,6 milliard. Behalve deze voorschotten ingevolge de *Liberty Loan Acts*, verleende de regering der Unie (voornamelijk na den wapenstilstand) krachtens eenige andere wetten nog verschillende credieten in verband met den verkoop van overcompleet oorlogsmateriaal, de levering van graan en de bekende *relief*-actie, tot een gezamenlijk bedrag van \$ 0,7 milliard. In totaal hebben de door de regering der Vereenigde Staten, gedurende de periode welke wij hier bespreken, verleende buitenlandsche credieten derhalve \$ 10,2 milliard bedragen. Na November 1920 zijn geen nieuwe regeeringscredieten meer verstrekt.¹⁾

Om inzicht te verkrijgen in de afmetingen, die de credietgeving door aankoop van buitenlandsche fondsen voor rekening van ingezetenen der Vereenigde Staten in het hier behandelde tijdvak heeft aangenomen, moeten wij in de eerste plaats een blik slaan op de buitenlandsche leeningen, die in deze jaren in de Unie zijn uitgegeven. Het is algemeen bekend dat die leeningen in de eerste oorlogsjaren talrijk en vaak van niet geringen omvang zijn geweest, en dat onder haar de staatsleeningen verreweg de belangrijkste plaats innamen. Zoo gaven, om slechts enkele der meest markante voorbeelden te noemen, in October 1915 Engeland en Frankrijk gezamenlijk een staatsleening van \$ 500 miljoen in de Vereenigde Staten uit; in September 1916, November 1916 en Februari 1917 plaatste Engeland achtereenvolgens drie staatsleeningen in de Unie ten bedrage van res-

¹⁾ Vgl. voor meer gedetailleerde gegevens H. E. Fisk, *The Inter-Ally Debts* (New York—Paris 1924), waaraan ook de in den tekst genoemde cijfers betreffende de regeeringscredieten van de Unie ontleend zijn.

pectievelijk \$ 250 miljoen, \$ 300 miljoen en \$ 250 miljoen; Frankrijk kwam in Juli 1916 en Maart 1917 met twee leeningen van respectievelijk \$ 94,5 miljoen en \$ 100 miljoen te New York aan de markt; en Canada gaf in de jaren 1916 en 1917 achtereenvolgens vier leeningen tot een totaal bedrag van \$ 175 miljoen in de Vereenigde Staten uit. Eind April 1917 nam daarop, gelijk zoeven aangestipt, de Unie-regeering zelf de credietverleening aan de met haar verbonden mogendheden ter hand, en als gevolg daarvan bleef gedurende de nog resterende maanden van 1917 en tijdens het geheele jaar 1918 de uitgifte van buitenlandsche leeningen in de Vereenigde Staten binnen zeer bescheiden grenzen. Bovendien werden er in deze jaren nog eenige der uit het tijdvak 1914—1916 dateerende leeningen afgelost. Maar op het einde van 1918 beliep het gezamenlijk bedrag van de sedert het uitbreken van den wereldoorlog in de Unie uitgegeven en destijds nog uitstaande buitenlandsche leeningen toch nog nagenoeg \$ 1,8 milliard. Hieronder bevond zich voor \$ 1,5 milliard of bijna 85 procent aan staatsleeningen.¹⁾

In 1919 werd daarop de emissie van buitenlandsche leeningen in de Vereenigde Staten met kracht hervat. Onderstaande tabel geeft een beeld van den omvang, dien zij in de periode 1919—1923 heeft aangenomen —

Buitenlandsche emissies in de Vereenigde Staten 1919—1923²⁾

Jaar	Bedrag (in miljoenen dollars)	Hiervan staatsleeningen:	
		(in miljoenen dollars)	(in pro- centen)
1919	670	565	84
1920	605	377	62
1921	648	478	74
1922	847	627	74
1923	390	292	75
Totaal	3.160	2.339	74

Uit deze cijfers blijkt dat het jaarlijksche bedrag der buitenlandsche emissies in de Unie in de eerste drie jaren na den wapenstilstand tamelijk stabiel is geweest. Merkwaardig is dat de ernstige economische crisis, die in 1920 in de Vereenigde Staten optrad, op het totaal der in dat jaar aan de markt gebrachte vreemde uitgiften slechts een zeer geringen invloed heeft gehad. In 1922 nemen dan de buitenlandsche emissies plotseling krachtig toe, om in het daaropvolgende jaar even plotseling zeer scherp terug te loopen. De oorzaken van deze beide verschijnselen zijn niet ver te zoeken. De stijging van 1922 houdt verband met de geldruimte, die gedurende een groot deel van dat jaar in de Unie viel waar te nemen en die onder meer ook een aanzienlijke toeneming van de binnenlandsche emissies ten gevolge had;³⁾ de daling van 1923 laat zich verklaren uit het sterke wantrouwen in den politieke en financieelen toestand van Europa, hetwelk destijds in de Vereenigde Staten heerschte. In totaal hebben, zooals men ziet, de buitenlandsche emissies in de Unie gedurende de jaren 1919—1923 het respectabele cijfer van \$ 3160 miljoen bereikt. Daaronder bevond zich ook thans weer een zeer belangrijk bedrag aan staatsleeningen; al vertoonde, in het algemeen, de verhouding tusschen staatsleeningen en andere emissies wel eenige neiging om zich ten voordeele van de laatste te wijzigen.

Met betrekking tot de buitenlandsche emissies, die gedurende het jaar 1924 in de Unie hebben plaats gehad, zijn uit den aard der zaak nog geen volledige

¹⁾ Vgl. de gedetailleerde opgave in het *Federal Reserve Bulletin* van Januari 1919, bldz. 33 e.v.

²⁾ De cijfers zijn ontleend aan het *Federal Reserve Bulletin* van Februari 1924, bldz. 93.

³⁾ Volgens den *Commercial and Financial Chronicle* bedroegen de binnenlandsche emissies in de Vereenigde Staten in 1922 \$ 4479 miljoen, tegen \$ 3706 miljoen in 1921 en \$ 3610 miljoen in 1920.

gegevens beschikbaar, doch het is bekend dat zij; hoofdzakelijk als gevolg van het toenemend vertrouwen in de economische toekomst van Europa, hetwelk zich na de aanneming van het plan-Dawes in Amerika openbaarde, en mede in verband met de opmerkelijke geldruimte, die, althans tot voor enkele weken, ook in dit jaar weder in de Unie heerschte, vooral gedurende de laatste zes maanden, zeer belangrijke afmetingen hebben aangenomen. Volgens den *Commercial and Financial Chronicle* zouden zij tot ultimo September ongeveer \$ 675 miljoen hebben bedragen; en in de eerste helft van November kon men in de bladen lezen dat zij reeds het milliard hadden overschreden.¹⁾ Het totaalcijfer voor 1924 zal dus in elk geval belangrijk hooger zijn dan dat voor 1922, hetwelk voor de periode na den wapenstilstand tot dusver een recordcijfer was.

Hiermede is nu intusschen het beeld van de buitenlandsche credietgeving der Vereenigde Staten, voorzover deze zich voltrokken heeft door aankoop van vreemde fondsen, nog slechts ten deele geteekend. Om ons overzicht volledig te maken moeten wij, behalve met de buitenlandsche emissies in de Unie, ook rekening houden met de verwerving, door ingezetenen van de Vereenigde Staten, van vreemde fondsen, die oorspronkelijk elders zijn uitgegeven. Voor zover de eigenlijke oorlogsjaren betreft, kunnen wij dezen factor echter wel verwaarloozen. Het is algemeen bekend dat er in de periode 1914—1918 door verschillende Europeesche landen aanzienlijke hoeveelheden effecten naar de Vereenigde Staten zijn uitgevoerd; maar hierbij gold het nagenoeg uitsluitend *Amerikaansche* fondsen, die in de vreedzame jaren vóór 1914 door Europeesche beleggers waren aangekocht, en nu naar de nieuwe wereld werden teruggezonden (een punt, waarover wij in het tweede gedeelte van dit opstel nog nader komen te spreken); de invoer van *vreemde*, oorspronkelijk elders geëmitteerde, fondsen in de Unie is eerst in 1919 een omvang van eenige beteekenis gaan aannemen. Nu bestaan er, zooals bekend, betreffende de internationale fondsenbeweging geen eigenlijk gezegde statistieken; en de cijfers die nu en dan ten aanzien van den hier bedoelden fondseninvoer in de Vereenigde Staten genoemd worden, berusten dan ook voor het grootste gedeelte op ramingen, welke uit den aard der zaak een tamelijk subjectief karakter dragen en onderling vrij sterk uiteenloopen. Om den lezer niet met al te veel getallen te vermoeien, volsta ik met te vermelden, dat het *Harvard Committee on Economic Research*, op grond van een, naar het schijnt, vrij nauwkeurige berekening, voor het totaal der gedurende de jaren 1919, 1920 en 1921 in de Unie ingevoerde, oorspronkelijk elders geëmitteerde, niet-Amerikaansche fondsen tot een cijfer kwam voor \$ 620 miljoen;²⁾ en dat het bedrag van de invoeren dezer fondsen in de jaren 1922 en 1923, volgens de officieele raming van het Amerikaansche *Department of Commerce* respectievelijk \$ 326 miljoen en \$ 33 miljoen beliep.³⁾ Op grond van deze gegevens zou men het totaal van de bedoelde invoeren voor de periode 1919—1923 dus op ongeveer \$ 980 miljoen mogen stellen.

Wij komen thans tot den derden vorm, waarin de buitenlandsche credietgeving der Vereenigde Staten zich tijdens en na den oorlog voltrokken heeft: tot de particuliere bank- en handelscredieten aan het bui-

¹⁾ Vgl. o.a. *The (London) Economist* van 15 November 1924, bldz. 774.

²⁾ Vgl.: J. H. Williams, *The Balance of International Payments of the United States for the year 1921*, in de door de *Manchester Guardian* uitgegeven serie publicaties *Reconstruction in Europe*, section X, bldz. 619 e.v.

³⁾ Ik citeer naar het weekblad *The Economic World*, hetwelk in zijn nummers van 22 September 1923 en 12 April 1924 zeer uitvoerige uittreksels van de desbetreffende publicaties van het *Department of Commerce* heeft gegeven. De bedoelde publicaties zelf heb ik tot mijn leedwezen niet in handen kunnen krijgen.

tenland. Zooals men weet, kwamen dergelijke credieten in de Vereenigde Staten vroeger slechts zeer sporadisch voor; nagenoeg de geheele buitenlandsche handel van de Unie placht vóór 1914 door Europa te worden gefinancierd. Sedert den oorlog is ook hierin verandering gekomen; men is er zich in de Vereenigde Staten meer en meer op gaan toeleggen om zelf de voor het handelsverkeer met andere landen noodzakelijke voorschotten te verstrekken; en tot op zekere hoogte is men daarin ook wel geslaagd; al valt niet te ontkennen, dat het resultaat van verschillende met dit doel in de Unie genomen maatregelen ver ten achter gebleven is bij de verwachtingen, die men aanvankelijk op dit stuk koesterde.

In het algemeen is, in de tien jaren die thans achter ons liggen, de omvang van de hier bedoelde credietverlening aan sterke fluctuaties onderhevig geweest. Gedurende de eerste oorlogsjaren moet zij nu en dan vrij aanzienlijke afmetingen hebben aangenomen. Bekend is dat verschillende banken en exportondernemingen in deze periode belangrijke voorschotten aan buitenlandsche regeeringen en particulieren verleenden in verband met den uitvoer van munitie en andere oorlogsbenodigdheden. In April 1917, toen de Unie-regeering zelf de buitenlandsche credietgeving ter hand nam, veranderde dit echter; en eerst na den wapenstilstand, toen het gouvernement het verlenen van voorschotten gaandeweg beperkte en ten slotte geheel staakte, begon de buitenlandsche credietverlening door Amerikaansche banken en exporteurs weder op te leven. In de tweede helft van 1919 en in de eerste helft van 1920 nam zij zelfs een tot dusver ongekende vlucht. Dit hing eenzedeels samen met de groote vraag naar grondstoffen en voedingsmiddelen, die gedurende deze periode in Europa optrad, en die voor een goed deel uitging van landen, welke niet in staat waren contant te betalen; en aan den anderen kant zeker ook wel met de omstandigheid, dat de Amerikaansche zakenwereld, begeerig om de ongeëvenaarde winsten waaraan zij tijdens den oorlog gewoon was geraakt, te blijven genieten, bereid was met dat doel grooter risico's te aanvaarden, dan zij onder andere omstandigheden waarschijnlijk op zich genomen zou hebben. Na de crisis van 1920 kwamen deze beide bijzondere factoren echter te vervallen. De Europeesche vraag naar Amerikaansche goederen nam meer normale proporties aan, en zoowel de depressie waaronder het bedrijfsleven in de Vereenigde Staten in 1921 en gedurende een deel van 1922 gebukt ging, als de ongeregelde toestanden in de oude wereld, werkten er in hooge mate toe mede de geneigdheid van de Amerikaansche banken en exporteurs om aan Europa crediet te geven, belangrijk te temperen. In het tijdvak 1921—1923 zijn de buitenlandsche bank- en handelscredieten van de Unie dan ook zonder twijfel sterk teruggelopen.

Aangezien statistische gegevens ook op dit gebied zoo goed als geheel ontbreken, laten de totale bedragen, die de Vereenigde Staten gedurende de verschillende hierboven in het kort aangegeven perioden in den vorm van bank- en handelscredieten aan het buitenland hebben voorgeschoten, zich niet vaststellen. Men kan echter wel eenigszins onder cijfers brengen, hoe groot op bepaalde tijdstippen het saldo geweest moet zijn, dat de Unie, als gevolg van deze credieten, van het buitenland te vorderen had; en hieromtrent zijn dan ook, vooral in de jaren na den wapenstilstand, verschillende berekeningen gemaakt. Zoo begrootte bijvoorbeeld — om slechts de uitkomsten van enkele dezer, uit den aard der zaak ook weder voor een goed deel op ramingen berustende, becijferingen te noemen — de *Federal Reserve Board* in September 1920 het totaal van de toentertijd uitstaande particuliere bank- en handelscredieten van de Unie aan het buitenland, op ten minste \$ 3 mil-

liard; ¹⁾ de bekende economist van de *Chase National Bank* te New York, Dr. B. M. Anderson, kwam, op grond van een uitvoerige studie van de betalingsbalans der Vereenigde Staten over 1919 en de eerste acht maanden van 1920, tot de conclusie, dat het bedrag van de *unfunded balance*, welke Amerika, uit hoofde van de door zijn banken en zijn exporteurs verleende credieten, per 15 September 1920 van Europa te vorderen had, niet minder dan \$ 3,5 milliard moest belooopen; ²⁾ en in het begin van 1922, toen de particuliere credietgeving der Vereenigde Staten ontegenzeggelijk reeds sterk aan het afnemen was, meende de *Federal Reserve Board* de gezamenlijke bank- en handelscredieten, die de Unie in het buitenland had uitstaan, nog wel op \$ 3,4 milliard te kunnen stellen. ³⁾ Latere onderzoekingen met betrekking tot dit onderwerp, die met name door het *Harvard Committee on Economic Research* zijn ingesteld, en waarbij ten deele gebruik gemaakt kon worden van gegevens, die bij het opstellen der oudere becijferingen nog niet beschikbaar waren, hebben, naar het mij voorkomt, overtuigend aangetoond, dat de drie evengenoemde cijfers te hoog geweest zijn en dat men veilig mag aannemen, dat het totale bedrag van de voor rekening van Amerikaansche bankiers en exporteurs op een gegeven moment uitstaande buitenlandsche credieten, zelfs in de jaren 1919 en 1920, wel altijd beneden de \$ 2 milliard gebleven is. De hoogste cijfers zijn naar alle waarschijnlijkheid in 1920 bereikt en op het einde van dat jaar beliep volgens de meest recente berekening van het *Harvard Committee* welke mij onder oogen kwam, het totaal van de *unfunded balance* die de Unie uit dezen hoofde van het buitenland te vorderen had, stellig niet meer dan \$ 1300 à \$ 1400 millioen. Een jaar later was, volgens dezelfde becijfering, dit bedrag tot ongeveer \$ 1150 millioen geslonken. ⁴⁾ De omstandigheid dat de betalingsbalans der Vereenigde Staten voor de jaren 1922 en 1923 belangrijke saldi ten nadéele van de Unie te zien heeft gegeven (volgens de officieele ramingen van het *Department of Commerce* respectievelijk \$ 586 millioen en \$ 152 millioen), doet veronderstellen, dat de op ultimo 1923 uitstaande particuliere bank- en handelscredieten van de Unie aan het buitenland wel niet meer dan \$ 500 millioen zullen hebben bedragen. In verband met de sterk toenemende bereidwilligheid om aan Europa crediet te verlenen, welke zich sindsdien in de Vereenigde Staten geopenbaard heeft, mag echter worden aangenomen dat dit cijfer in den loop van 1924 weder aanmerkelijk gestegen is.

A. M. DE JONG.

(Slot volgt.)

EENIGE CIJFERS VAN DE LAATSTE BEROEPSTELLINGEN.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft in het Augustus-, September- en Octobernummer van het Maandschrift de voorloopige uitkomsten gepubliceerd van de beroepstelling, welke gehouden is op 31 December 1920. Als men deze cijfers legt naast de uitkomsten der beroepstellingen van 1900 en 1910, dan blijken daaruit merkwaardige dingen en wij meenden, in afwachting van de volledige publicatie der laatste beroepstelling, reeds thans de aandacht ervoor te mogen vragen.

In het onderstaande lijstje is opgegeven het totaal aantal personen (mannen en vrouwen), dat tot de verschillende bedrijfsklassen gerekend kan worden, respectievelijk op 1 Januari 1900, 1910 en 1921; verder hebben wij nagegaan de procentueele stijging van het aantal personen gedurende de periode 1900—1921; 1900—1910 en 1910—1921; terwijl wij ten-

¹⁾ *Federal Reserve Bulletin*, September 1920, bldz. 902.

²⁾ *Chase Economic Bulletin*, October 1920.

³⁾ *Federal Reserve Bulletin*, Februari 1922, bldz. 128.

⁴⁾ Williams, t.a.p., bldz. 622.

slotte hebben nagegaan hoeveel procent van de totale bevolking elke bedrijfsklasse resp. in 1900 en 1921 omvatte. De cijfers omvatten alle personen, die werkzaam waren, dus zoowel de eigenlijke werklieden, als de personen met de leiding belast en de hoofden van ondernemingen.

Wij zullen thans de tot de nijverheid en het verkeer behorende bedrijfstakken nader beschouwen.

De tabel onder aan deze bldz. geeft een overzicht van de tot de nijverheid behorende bedrijfstakken.

Wanneer wij een korte opmerking hierover zouden willen maken, dan is het wel deze, dat bij verschil-

Totaal aantal mannen en vrouwen volgens de verschillende beroepstellingen.

Bedrijf	1900	1910	1921	Toename in			In % v. d. totale bevolking op	
				1921	1910	1921	1 Jan.	1 Jan.
				sinds 1900	sinds 1900	sinds 1910	1900	1921
Nijverheidsbedrijven	650.674	790.137	1.028.748	58 %	21 %	30 %	12,8 %	15 %
Landbouwbedrijven	570.278	618.121	625.989	10 "	8 "	1,5 "	11,2 "	9 "
Visscherij — Jacht	22.496	23.972	19.597	-12,5 "	6 "	-18 "	0,4 "	0,3 "
Handel	186.110	224.532	271.718	46 "	20 "	21 "	3,6 "	4 "
Verkeerswezen	136.079	199.382	262.152	94 "	46 "	32 "	2,7 "	3,8 "
Crediet- en Bankwezen	5.893	10.005	29.695	400 "	70 "	197 "	0,1 "	0,4 "
Verkeerswezen	4.143	8.091	16.599	300 "	94 "	105 "	0,08 "	0,25 "
Huiselijke diensten	197.511	214.096	221.135	12 "	8 "	4 "	3,2 "	3,2 "
Zonder beroep	3.173.431	3.583.892	4.138.020	31 "	13 "	15 "	62 "	60 "
Totale bevolking	5.104.137	5.858.175	6.865.146	34 %	14 %	17 %	100 %	100 %

Uit bovenstaande cijfers blijkt, dat de totale bevolking sinds 1900 met 34 pCt. is toegenomen, en dat de stijging ongeveer gelijkmatig was. Reeds direct valt op, dat, terwijl de industrie met 58 pCt., dus veel meer dan de totale bevolking, toenam, de landbouw dit slechts met 10 pCt., dus veel minder, deed en de visscherij zelfs 12,5 pCt. terugging. Nog merkwaardiger is echter de enorme toename van het crediet- en bankwezen en het verzekeringswezen, resp. 400 pCt. en 300 pCt., terwijl ook het verkeerswezen met 94 pCt. hoog boven de totale toename staat. De geringe toename van den landbouw over de periode van 21 jaar werd vooral veroorzaakt doordat in de laatste 11 jaar slechts een toename van 1,5 pCt. plaats vond. Zoo ook de daling in de visscherij, die voor 1900—1910 nog een toename van 6 pCt. vertoonde. Eveneens is de toename van den handel, het crediet- en bankwezen in de laatste elf jaren groter dan in de periode 1900—1910, daarentegen is het verkeerswezen in de eerste 10 jaren na 1900 iets meer gestegen. Typeerend is nog de geringe toename van de huiselijke diensten.

De laatste kolom is verder van belang, wanneer men de relatieve belangrijkheid der verschillende bedrijfsklassen met elkaar wil vergelijken.

Landbouw (en visscherij), nijverheid en verdeling (handel, verkeer, crediet- en bankwezen, verzekeringswezen) omvatten resp. 15 pCt., 9,3 pCt. en 8,5 pCt. van de totale bevolking.

lende bedrijfstakken industrieën bij elkaar zijn gevoegd, die niet dezelfde veranderingen te zien geven, zoodat voor deze bedrijfstakken de hier gegeven cijfers zonder meer geen juist beeld geven. Het sterkst spreekt dit wel voor de groep oer, steenkool en turf, waar de stijging in het eigenlijke kolenbedrijf niet tot haar recht komt, door de samenvoeging met het veenbedrijf. Immers volgens de andere opgaven waren in het kolenmijnbedrijf in Limburg werkzaam van 1907—1910 gemiddeld 5392 en gedurende 1920 gem. 22.874 arbeiders, zijnde dus van 1907—1910 tot 1920 reeds een stijging van 325 pCt. Soortgelijke, doch minder geaccentueerde onvolkomenheden komen voor in de andere groepen, waar verschillende industrieën tot een gemiddelde zijn vereenigd. Een geheel juiste beoordeeling zal men daarvan eerst kunnen krijgen, wanneer de uitkomsten der laatste beroepstelling gespecificeerd bekend zijn gemaakt. Echter geeft de tabel toch merkwaardige dingen te zien. Meer dan gemiddeld zijn gestegen de gas- en electriciteitsbedrijven de papierindustrie, de metaalindustrie, de mijnindustrie, de chemische nijverheid en het grafisch bedrijf. Minder dan het gemiddelde zijn gestegen de bouwbedrijven, de houtbewerking, het kleedingbedrijf en het textielbedrijf. Bedenklijk is de geringe toename van de diamantindustrie (5 pCt.). De leerindustrie is zelfs gedaald.

Typisch is ook, dat de stijging in de mijnindustrie

Totaal aantal mannen en vrouwen in de nijverheidsbedrijven volgens de verschillende beroepstellingen.

Bedrijfstak	1900	1910	1921	Toename in			In % v. d. totale nijverh. op 1 Jan. 1921	In % v. d. totale bevolking op 1 Jan. 1921
				1921	1910	1921		
				sinds 1900	sinds 1900	sinds 1910	1921	1921
Aardewerk, Glas, Steen	25.145	31.365	35.810	42 %	25 %	14 %	3,5 %	0,5 %
Diamant en andere Edelsteenen	9.951	10.183	10.471	5 "	2 "	-3 "	1 "	0,15 "
Boek- en Steendrukkerijen etc.	13.996	20.443	25.550	83 "	46 "	30 "	2,5 "	0,35 "
Bouwbedrijven	144.900	170.187	191.350	31 "	18 "	12 "	18,6 "	2,8 "
Chemische nijverheid	10.212	15.161	24.509	140 "	48 "	62 "	2,4 "	0,35 "
Hout-, Kurk- en Stroobewerking.	38.820	47.831	54.347	40 "	23 "	14 "	5,3 "	0,8 "
Kleeding-reiniging	91.567	108.320	124.105	-36 "	18 "	15 "	12,1 "	1,8 "
Kunstnijverheid	1.684	2.523	1.061	-37 "	50 "	-58 "	0,1 "	0,01 "
Leder, Wasdoek, Caoutchouc	39.826	37.135	38.423	-4 "	-6 "	3 "	3,8 "	0,6 "
Oer, Steenkolen, Turf	16.255	23.102	46.686	185 "	42 "	103 "	4,5 "	0,7 "
Metaal, Scheepsbouw, Rijtuigbouw ..	83.013	106.767	195.682	135 "	29 "	85 "	19 "	2,8 "
Papier	6.992	10.433	17.059	144 "	50 "	63 "	1,7 "	0,25 "
Textiel	49.486	61.011	66.488	35 "	24 "	9 "	6,5 "	0,95 "
Gas en Electriciteit	4.485	9.518	19.710	340 "	113 "	107 "	1,9 "	0,3 "
Voedings- en Genotmiddelen	114.342	136.158	177.497	57 "	19 "	30 "	17,2 "	2,6 "
Totale nijverheid	650.674	790.137	1.028.748	58 %	21 %	30 %	100 %	15 %

en in de metaalindustrie voornamelijk in de laatste elf jaren plaats vond. Tot verheuging mag misschien strekken dat de leerindustrie na den achteruitgang in de jaren 1900—1910, van 1910 tot 1921 weer, zij het dan ook nog slechts langzaam, vooruit is gegaan. Terwijl de totale bevolking de laatste elf jaren met 17 pCt. vooruitging, stegen de bouwvakken slechts met 12 pCt. Zou hier ook een oorzaak liggen voor het hoge loonpeil in de bouwvakken? Het bedrijf behoort zeker tot die bedrijven, die in het algemeen gelijken tred met de bevolking zullen houden, iets wat in het onderhavige geval nog geaccentueerd wordt door de sterke toename van den nieuwbouw voor de industrie, het bankwezen etc., hetgeen bijv. blijkt uit de cijfers van de bedragen, die voor openbare aanbestedingen zijn besteed en door de productievermindering per werkmans als gevolg van den verkorten arbeidsduur. Uit de toename van de voedings- en genotmiddelen met 57 pCt. tegen de totale bevolking 34 pCt. in de laatste 21 jaar zouden, wanneer men de invoercijfers er naast legt, belangrijke conclusies te trekken zijn over het gemiddelde consumptie in Nederland en de toename van het gedeelte, dat er in deze industrie voornamelijk voor export werkt.

En geeft stijging van 88 pCt. in de grafische vakken tegen 34 pCt. der totale bevolking niet aanleiding om na te gaan of dat ook in verband kan staan met een meerderen drang naar ontwikkeling der massa?

Ten slotte kan nog vermeld worden de groote toename in de metaalindustrie, die ook daarom van zoo veel belang is, omdat deze industrie op 1 Jan. 1921 19 pCt. van alle arbeiders in de nijverheid omvatte.

De beide kolommen, die deze laatste verhoudingen aangeven, spreken overigens voor zichzelf.

Beschouwen we thans de bedrijfsgroep verkeerswezen nader, dan kan daarin de volgende specificatie worden gemaakt:

opvallend is dat bij de zeevaart slechts 0,43 pCt. van de totale bevolking werkte.

Uit al de bovenstaande cijfers blijkt ten slotte, hoezeer ons land op weg is een industrie-land te worden, iets wat in het bijzonder in verband met het bevolkingsvraagstuk niet geheel onlogisch is. Maar als dit het geval is, dan zullen zij, die geroepen zijn richting te geven aan ons maatschappelijk leven, ook verstandig doen met deze feiten rekening te houden. Zij zullen dus met name die maatregelen moeten bevorderen, die de geconstateerde ontwikkeling in de juiste banen leiden en stelling moeten nemen tegen alles wat daaraan in den weg zou kunnen staan. Slechts een zoodanige welvaartspolitiek zal een rationeele ontplooiing mogelijk maken van de tendenzen, die uit bovenstaande cijfers blijken.

Het is duidelijk, dat de hier genoemde cijfers der beroepstelling een bruikbaar en niet te onderschatten materiaal vormen voor dengene, die de economische verschijnselen van dezen tijd wil bestudeeren.

Wij zullen ons hier tot één verschijnsel beperken, dat, vooral nu in den laatsten tijd het streven om verschillende aangelegenheden over te laten aan de belanghebbenden meer en meer op den voorgrond treedt, zeker de aandacht waard is. In de tabel op pgn. 1126 hebben wij naast de gegevens over het aantal werklieden in de verschillende bedrijfstakken vermeld het aantal, dat daarvan op 1 Jan. 1920 in vakverenigingen was georganiseerd, terwijl in een derde kolom telkens de procentueele verhouding van deze twee aantallen is berekend. Er deden zich daarbij eenige moeilijkheden voor, omdat de vakverenigingen niet steeds geheel volgens de bedrijfstakken zijn georganiseerd, doch aan de hand van de uitvoerige publicaties van het Centraal Bureau voor de Statistiek over den omvang der vakbeweging op 1 Jan. 1921, waarin bij de vakverenigingen waarvoor dit het geval is een

Totaal aantal mannen en vrouwen in de verkeersbedrijven volgens de verschillende beroepstellingen.

Bedrijfstak	1900	1910	1921	Toe- name in 1921 sinds 1900	Toe- name in 1910 sinds 1900	Toe- name in 1921 sinds 1910	In % v. h. totale ver- keersw. op 1 Jan. 1921	In % v. d. totale bevolk. op 1 Jan. 1921
Spoor- en Tramwegen	27.049	40.649	55.191	105 %	50 %	36 %	21 %	0.8 %
Expeditie	—	—	32.924	—	—	—	12.5 "	0.48 "
Zeevaart	—	—	29.281	—	—	—	11.5 "	0.43 "
Binnenscheepvaart	—	—	41.158	—	—	—	15.5 "	0.6 "
Lading of lossing	—	—	20.600	—	—	—	8 "	0.3 "
Posterijen, Telegrafie, Telefonie	9.162	15.318	28.208	208 "	67 "	84 "	11 "	0.41 "
Hotel, Café	24.821	32.056	41.062	66 "	30 "	28 "	15.5 "	0.6 "
Totale verkeerswezen	136.079	199.382	262.152	94 %	46 %	32 %	100 %	3.8 %

Deze tabel kan niet geheel volledig worden gegeven, omdat de voorloopige indeeling voor 1921 niet geheel overeenstemt met de in 1900 en 1910 gegeven indeelingen en zodoende voor enkele der thans gepubliceerde groepen de cijfers voor 1900 en 1910 niet konden worden vermeld, zoodat tevens voor die groepen een vergelijking met die jaren onmogelijk was. Voor zoover dit wel het geval was, valt op de groote stijging van de posterijen, telegrafie en telefonie met 208 pCt., die nog sterker geaccentueerd wordt, wanneer men ze vergelijkt met de stijging der totale bevolking (34 pCt.). Spoor- en tramwegen stegen iets meer dan het gemiddelde van het totale verkeerswezen n.l. 105 pCt., vergeleken met de totale bevolking geven zij echter een ongeveer 3 maal zoo groote stijging te zien. De stijging was in de periode 1900—1910 grooter dan in de laatste elf jaren. De hotels en café's bleven beneden de gemiddelde stijging van het verkeerswezen doch haalden bijna het dubbele van de stijging der totale bevolking.

Uit de cijfers in de beide laatste kolommen blijkt de relatieve belangrijkheid der verschillende groepen;

nadere specificatie der leden is vermeld, konden de cijfers met voldoende nauwkeurigheid worden vastgesteld. Het geheel geeft in elk geval een bruikbaar overzicht van den relatieven invloed der vakverenigingen in de verschillende bedrijfstakken. Het kan voor dit overzicht tot op zekere hoogte een bezwaar worden geacht, dat sinds 1920 het aantal georganiseerden aanmerkelijk is teruggelopen. De procentueele cijfers zullen dus thans wel aan den hoogen kant zijn, doch men bedenke daarbij, dat 1920 ook voor de industrie een hoogstejaar was en het totaal aantal arbeiders getuige de werkloosheidscijfers sindsdien aanzienlijk is gedaald en dat bovendien de vakbeweging thans door de heerschende werkloosheid een crisis doormaakt, die zij, als de algemeene conjunctuur verbetert, ongetwijfeld weer te boven zal komen.

Opvallend is bij deze cijfers het groot aantal georganiseerden in de diamantindustrie (99 pCt.); de grafische vakken (81 pCt.); de spoorwegen (88 pCt.); en de posterijen (80 pCt.). Ook het expeditiebedrijf vertoont hooge cijfers (77 pCt.), doch het is niet onmogelijk, dat verschillende dezer georganiseerden

	Aantal arbeiders beroeps-telling 1921	Tot. aantal georganis. 1 Jan. 1921	In pCt. van het totaal aantal arbeiders
		Werkelijke cijfers	
Glas, Aardewerk en Steen ..	33.740	13.976	41
Diamantnijverheid	10.150	10.026	99
Boek- en Steendrukkerijen ..	22.417	18.062	81
Bouwbedrijven	152.627	77.421	51
Chemische nijverheid	21.035	3.994	19
Hout, Kurk, Stroo	41.987	17.926	43
Kleding, Reiniging	95.063	13.620	15
Leer, Wasdoek	22.994	9.528	42
Oer, Steenkool, Turf	44.658	14.969	33
Metaal, Scheepsbouw	167.508	47.092	28
Papier	15.527	3.864	25
Textiel	63.024	25.014	40
Voedings- en Genotmiddelen	139.284	49.591	36
Totaal bovengen. groepen ..	849.285	305.083	36
Landbouw	404.139	26.857	6.7
Visscherij — Jacht	14.389	4.394	31
Spoor- en Tramwegen	55.124	48.486	88
Expeditie	25.290	19.602	77
Zeevaart	29.003	2.828	10
Binnenscheepvaart	26.692	5.757	21.5
Lading, Lossing	20.099	8.749	44
Posterijen, etc.	26.386	21.142	80
Hotel, Cafébedr.	16.155	3.993	25

in dienst zijn bij de handelsbedrijven of bij andere groepen van het verkeerswezen. Wij betwijfelen dus of dit cijfer zonder meer kan worden aangenomen.

Om soortgelijke redenen lijkt ons het cijfer van 19 pCt. georganiseerden in de chemische industrie in het algemeen te laag. Verder valt het gering aantal georganiseerden in den landbouw en bij de zeevaart op. Het gemiddeld aantal georganiseerden in de genoemde nijverheidsbedrijven bedraagt 36 pCt., dus iets meer dan $\frac{1}{2}$ gedeelte. Ook voor deze materie geldt ten slotte echter, dat nadere specificatie van belang zou zijn.

Ir. B. BÖLGER.

Haarlem, November 1924.

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijke overzicht van de opbrengst der Rijksmiddelen over de maand November 1924, vergeleken met de overeenkomstige cijfers van November 1923.

De rijwielbelasting gaf in de afgelopen maand nog een opbrengst van f 5760 te boeken, waardoor de totaal-opbrengst dier belasting steeg tot f 5.252.988, zijnde f 2.252.988 boven de raming. De overige middelen brachten f 41.277.198,25 op tegen f 40.168.384,16 in November 1923 en vertoonen mitsdien een vooruitgang van f 1.108.814,09. De totale opbrengst in de afgelopen maand, de rijwielbelasting niet medege-rekend, overtrof de raming met een bedrag van f 8.199.114,92.

De opbrengst over de eerste elf maanden van dit jaar bedroeg, indien ook hierbij de rijwielbelasting buiten beschouwing wordt gelaten, f 5.242.995,67 meer dan de opbrengst in de overeenkomstige maanden van 1923, terwijl de raming met een bedrag van f 36.311.385,97 werd overschreden.

In vergelijking met de overeenkomstige maand van het vorig jaar vertoonen de inkomstenbelasting, de vermogensbelasting, de zout-, de bier- en de tabaksaccijns, de registratierechten, de successierechten, de statistiekrechten en de loodsgelden een hooger opbrengstcijfer. Daarentegen brachten minder op de grondbelasting, de personeele belasting, de dividend- en tantiëmebelasting, de suiker-, de wijn-, de gedistilleerd- en de geslachtsaccijns, de zegelrechten, de invoerrechten en de domeinen. Beziet men de cijfers nauwkeuriger, dan blijkt, dat de vooruitgang tegen-

over het vorige jaar vrijwel uitsluitend aan de verhooging van den bieraccijns en aan de meerdere opbrengst der successierechten is te danken.

Evenals de vorige maand liep de grondbelasting terug (met f 213.354,48). Voor het eerst sedert Januari van dit jaar bracht ook de personeele belasting minder op (f 142.634,08 $\frac{1}{2}$). Vergelijkt men de totaal-opbrengst over de eerste elf maanden, dan blijkt, dat de grondbelasting f 1.894.028,59 en de personeele belasting f 2.786.316,14 meer opbracht dan in 1923. Ook de raming werd bij de grondbelasting overschreden (met f 1.444.321,72); de opbrengst der personeele belasting bleef daarentegen f 5.073,43 bij de raming ten achter. De vluigere invordering doet haar invloed hier duidelijk gevoelen.

De inkomstenbelasting gaf in de afgelopen maand eene hoogere opbrengst te zien dan in de overeenkomstige maand van het vorige jaar. Tegenover eene opbrengst van f 8.001.176,68 $\frac{1}{2}$ in November 1923 staat eene inkomst van f 8.868.295,56 in de gelijknamige maand dezes jaars. De vooruitgang bedroeg derhalve f 867.118,87 $\frac{1}{2}$. Bij vergelijking van de ontvangsten uit deze belasting over de eerste elf maanden moge crop worden gewezen, dat de bedragen zich als volgt over de verschillende dienstjaren splitsen:

	Jan. t/m November 1923.	Jan. t/m Nov. 1924.
1920/21	f 2.725.814,47	f 1.469.512,86
1921/22	„ 16.527.707,53 $\frac{1}{2}$	„ 5.037.498,58
1922/23	„ 65.809.769,63	„ 14.503.365,85
1923/24	„ 10.497.011,00	„ 54.739.924,12
1924/25	—	„ 15.453.987,80
	f 95.560.302,63 $\frac{1}{2}$	f 91.204.289,21

Hieruit blijkt, dat, terwijl de inkomstenbelasting in het loopende jaar tot dusver f 4.356.013,42 $\frac{1}{2}$ minder opbracht dan in hetzelfde tijdvak van 1923, het verschil tusschen de opbrengsten van de laatstverloopen dienstjaren (in 1924 het dienstjaar 1923/24; in 1923 het dienstjaar 1922/23), dat niet minder dan f 11.069.845,51 bedraagt, ten nadeele van 1924 uitvalt. Voorts, dat het loopende dienstjaar thans reeds f 4.956.976,80 meer heeft opgebracht dan in 1923. Uit een en ander volgt wel, dat de aandrang tot tijdige aanzuivering nog steeds een beteekenisvolle factor vormt en dat omtrent den loop van dit middel nog niets met zekerheid te voorspellen valt.

De dividend- en tantiëmebelasting gaf ook nu weer eene lagere opbrengst (van f 68.334,54) te boeken. De vermogensbelasting kwam daarentegen van f 2.846.906,47 op f 3.298.276,06 en nam derhalve met f 451.369,59 toe. Ook hier is de invloed der tijdige invordering te bespeuren.

De suikeraccijns liep in de afgelopen maand met f 160.438,88 terug. Het gebruik van suiker schijnt wel eenigszins af te nemen, hetgeen wellicht aan de malaise moet worden toegeschreven. De wijnaccijns verminderde met f 15.930,50; de gedistilleerdaccijns met f 632.395,22. Neemt men echter in aanmerking, wat laatstgenoemden accijns betreft, dat de maand November 1923 vijf verscheidendagen van den krediettermijn bevatte en de maand November 1924 slechts vier, dan blijkt, dat het verbruik feitelijk niet is afgenomen. De hoogere opbrengst van den zoutaccijns is toe te schrijven aan den geringeren invoer van Duitsch geraffineerd zout, waardoor meer binnenlandsch zout (accijnsgoed) wordt verbruikt. Het accres van den bieraccijns ad f 544.972,63 vindt zijne verklaring in de sterke verhooging van dien accijns, die op 12 Mei jl. in werking trad. De geslachtsaccijns gaf eene lagere opbrengst van f 42.626,93 te zien, waarschijnlijk een gevolg van meerderen invoer van bevroren vleesch. Wat tenslotte den tabaksaccijns betreft, die met f 340.395,95 vermeerdeerde, het schijnt, dat met het oog op de aanstaande accijnsverhoging voorraden worden ingeslagen, om die nog vóór de inwerkingtreding der verhoging te kunnen verkoopen.

Van de middelen, die meer in direct verband staan met het zakenleven, brachten de zegelrechten

f 88.539,59 minder, de registratierechten daarentegen f 15.061,36 meer op. De invoerrechten namen met f 360.740,66 af, gedeeltelijk veroorzaakt door de groote thee-invoeren in het eind van 1923 in verband met het destijds aanhangige wetsvoorstel tot verhooging van het invoerrecht. De statistiekrechten en de loodsgelden vertoonden een hoogere opbrengst van resp. f 70.710,71½ en f 86.606,05½. Uit deze laatste cijfers blijkt, dat de herleving van den handel langzamerhand doorzet.

Ten slotte moge nog gewezen worden op de successierechten, die met f 659.801,04 opliepen. De domeinen brachten f 134.643,40 minder op; de speelkaartenbelasting f 1711,59 meer door de scherpere controle. Voor de geringe toename van de belasting op gouden en zilveren werken (met f 3018,89) is geen bijzondere reden aan te geven.

De inkomsten van het „Leeningfonds 1914” bedroegen in de afgelopen maand f 11.507.774,69 (raming rond f 7.356.000). De oorlogswinstbelasting gaf een negatieve opbrengst van f 339.932,99, daar in de afgelopen maand meer aan ontheffingen is verleend dan aan aanslagen is ingevorderd. De opbrengst over de eerste elf maanden van 1924 bedroeg in totaal f 971.140,88, zoodat de opbrengst dezer belasting sedert het begin der heffing op rond f 792.367.922 is te stellen.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

PROTECTIE BIJ STUKJES EN BEETJES.

De heer F. W. Forgé te Londen schrijft ons d.d. 21. December 1924:

Het heeft niet lang geduurd, voor de Conservatieve partij en de Regeering haar eersten aanval op den vrijhandel hebben ingezet. Men zal zich herinneren, dat onder Baldwin's verkiezingsbeloften de volgende twee waren: geen belasting op levensmiddelen en geen algemeen tarief. Terzelfder tijd beloofde hij eenige Imperial Preference en een herleving van de Safeguarding of Industries Act. Gisteren deelde hij aan het Lagerhuis en de kiezers mede, hoe hij zich voorstelde, deze verschillende beloften te verzoenen en de oplossing heeft iets van sensatie veroorzaakt. Voor zoover het Rijksvoordeel betreft, heeft Baldwin de eenvoudigste en meest directe oplossing gekozen, n.l. een premie, doch een premie ter vergemakkelijking van den afzet hier te lande van goederen uit de Dominions. De kosten hiervan worden op £1 miljoen per jaar geraamd — natuurlijk uit de zakken der belastingbetalers te voldoen — terwijl de eerste artikelen, die aldus zullen worden behandeld, vleesch en fruit zijn. Waarschijnlijk is dit slechts een begin en het zou wel interessant zijn te weten, hoe de stemming onder de boeren hier te lande zal zijn, wanneer andere goederen onder de regeling worden begrepen en zij zich gesteld zien voor lagere prijzen hunner producten. Een Imperial Economic Committee zal worden ingesteld, om te bepalen, hoe het geld het best kan worden aangewend. De onderzoekingen van dit Committee zullen zeker waardevol kunnen zijn, doch zij zouden dit niet minder zijn, indien de premie-kwestie niet aan de orde was gesteld. Daarenvens zal in de volgende begroting aan alle resoluties van de Imperial Conference met betrekking tot de verlaging van rechten uitvoering worden gegeven, zoodat het land met Imperial Preference een ernstige proef zal nemen. Het schijnt mij toe, dat Baldwin zóó bestormd zal worden met verzoeken om uitbreiding van het aantal reeds voorgestelde premiën, dat hij er onmogelijk gevolg aan zal kunnen geven en derhalve staat het te bezien, of de stemming, welke te dezen aanzien in de Dominions heerscht, op den duur in eenigerlei opzicht beter zal worden.

Vooral in de nieuwe Safeguarding of Industries Bill moeten de voorstanders van vrijhandel echter een werkelijk gevaar zien. In het kort stelt Baldwin voor, dat iedere gevestigde industrie, die kan aantoonen,

te lijden onder overmatige concurrentie wegens den loop der wisselkoersen in andere landen, lager loon of langeren arbeidsduur aldaar, recht zal hebben op een beschermend tarief, niet alleen gericht tegen het land in kwestie, doch tegen alle landen, op de enkele voorwaarde te moeten aantoonen, dat haar leiding efficiënt is. Haar aanspraken moeten worden voorgelegd aan een commissie van den Board of Trade en het schijnt, dat alles zal afhangen van de samenstelling dezer commissie en de instructies, welke zij ontvangen zal. In herinnering moet natuurlijk worden gebracht, dat op het oogenblik nog slechts een algemeen overzicht van het plan is bekend gemaakt. Geen gedetailleerde critiek is mogelijk, totdat het nieuwe ontwerp is opgesteld en gepubliceerd. Doch zelfs thans reeds doemen massa's moeilijkheden op. Wat is b.v. „overmatige concurrentie” en wat zal het criterium van efficiency zijn, indien niet het vermogen, de concurrentie te overleven? Het is duidelijk, dat, aangezien het loon hier te lande hooger en de arbeidsduur korter is dan in de meeste andere landen, bijna iedere industrie een aanvraag om bescherming tegen een of ander land aannemelijk zal kunnen maken en verondersteld mag dan ook worden, dat eerlang rechten zullen worden geheven van al die artikelen, waarvan de binnenlandsche productie door het meest uitgebreide tarief zou kunnen worden beschermd.

Doch dit is niet alles, aangezien Baldwin meent, dat het noodzakelijk kan zijn, de hulp van de wet in te roepen in gevallen waarin de belastingen hier te lande zwaarder den druk op een industrie uitoefenen dan elders. Aangezien nu in geen enkel land zoo hoge belastingen als hier worden betaald, zal de ruimere strekking, die aan het ontwerp door het opnemen van deze reden tot aanspraak op hulp wordt gegeven, practisch iedereen er onder doen vallen, die er niet in slaagde op een der andere gronden zijn aanvraag aannemelijk te maken. Veel zal echter, gelijk ik hiervoor zeide, afhangen van de geest, waarin de wet wordt uitgevoerd. Slechts moet niet vergeten worden, dat de Regeering, zelfs wanneer zij het niet gebruikt, een instrument tot het in het leven roepen van volledige bescherming bij de hand heeft. Op de bepaling inzake de gedeprecieerde wisselkoersen is geen nadruk gelegd, omdat dit onderwerp min of meer van de baan is, daar valuta-dumping bijna, zoo niet geheel is geëindigd met de stabilisatie van de voornaamste munten. Dit wat de practische consequenties van de nieuwe politiek aangaat. Laat ons thans nog — zoo deze al bestaat — de economische rechtvaardiging beschouwen van de keuze der gronden, waarop op bescherming aanspraak kan worden gemaakt.

Laat mij er in de eerste plaats duidelijk op wijzen, dat er geen sprake is van bescherming van jonge industrieën. Het tegendeel is het geval, want een industrie moet „stevig gevestigd” zijn, om aanspraak te kunnen maken op bescherming. Er bestaat zeker eenige aanleiding voor het beschermen van kinderen, doch de thans voorgestelde bepaling schijnt eerder op het verhaasten van seniele aftakeling gericht. Den onbevooroordeelden waarnemer zal het zeker vreemd schijnen, dat Baldwin uit alle factoren, die den prijs van een artikel bepalen, juist het loonpeil en mogelijkserwijs ook de hoogte der belastingen heeft gekozen. Waaróm heeft hij niet de efficiency van arbeid en leiding ook daaronder begrepen, evenals de kosten van kapitaal en crediet en de nabijheid van grondstoffen en markten? Het antwoord is natuurlijk, dat de arbeid hier te lande over het algemeen meer efficiënt en de kosten van kapitaal en crediet lager zijn dan elders en nu Baldwin protectie met of zonder „P” onder wat voor pseudoniem dan ook wil invoeren, brengt hij de voordeelen niet tegenover de nadeelen in rekening. Wat de markten en materialen aangaat heeft niemand tot dusver het denkbeeld aan de hand durven doen, dat zijn burens hem zouden sub-

sidieeren, aangezien deze eilanden geen rubber en chili-salpeter voortbrengen, doch hiertoe zal het zeker komen, gelijk elders is geschied, wanneer het land zich eenmaal vast in den greep der protectie bevindt.

Men zal hebben opgemerkt, dat het vraagstuk van efficiency der leiding voor het slot is bewaard. Van de definitie van het woord „efficiënt” zal n.l. de geheele uitwerking van de in te dienen wet kunnen afhangen. Er bestaat hier te lande ongelukkigerwijs een geneigdheid, om met inefficiënte bedrijfsinrichtingen te werken, vast te houden aan ouderwetsche, nieuwe methoden te verachten en met argwaan wetenschappelijk onderzoek en deskundige adviseurs aan te zien, welke neiging, hoewel verminderende, toch nog al te zeer overheerscht. Deze geneigdheid zal nu door den voorgestelden maatregel toenemen, tenzij de aandelen term „efficiency” gegeven beteekenis zeer nauwkeurig wordt begrensd.

De werkelijke beweegreden voor dezen terugkeer naar bescherming is natuurlijk, voor zoover het Baldwin aangaat, de wensch de werkloosheid te verminderen. Ongelukkigerwijs zijn de industrieën, waarin de werkloosheid het grootst is, de steenkolenmijnbouw, hoogovens, ijzer- en staalgieterijen, het bouwbedrijf, de scheepsbouw en de distribueerende bedrijven, die samen ongeveer de helft van het totaal aantal werklozen (1¼ miljoen) voor hun rekening nemen. Ik vrees, dat innooveren maar weinig zullen uitrichten, om deze groep te helpen en hiermede vervalt het hoofdmotief voor de verandering grootdeels.

Wat den scheepsbouw aangaat verdient vermeld te worden, dat het stelsel van door de Regeering gearandeerde leeningen aan deze industrie krachtens de Trade Facilities Act¹⁾ zal worden voortgezet. Van de plannen der arbeidersregeering worden die voor den aanleg van wegen en het subsidieeren der suikerindustrie zonder meer overgenomen, terwijl drainage, bebossching en ontwikkeling der electriciteitsvoorziening in overweging zullen worden genomen. De Regeering heeft zeker een uitgebreid programma en even zeker zal veel daarvan op oppositie stuiten. Terloops kan dit veel doen om de liberale partij te doen herleven en eerlang zal het ook wel eenige interne oneenigheid in de conservatieve partij ten gevolge hebben. Het is nog te vroeg, om te trachten, de werkelijke stemming in het land t.o.v. de nieuwe voorstellen te peilen. Tot dusverre is de pers op enkele uitzonderingen na geneigd te gelooven, dat er, wat de protectie aangaat, niet veel van zal komen, doch niemand kan ontkennen, dat, zij het terrein van de wet meer beperkt wordt dan op het oogenblik waarschijnlijk lijkt, een zeer bepaalde stap is gedaan, afvoerende van den weg van den vrijhandel, die gedurende zoo langen tijd aan Engeland zulke goede diensten heeft bewezen.

F. W. FORGE.

AANTEEKENING.

Het Engelsch-Duitsche Handelsverdrag.
(Slot).

Art. 18. Elk der twee verdragsluitende partijen zal den invoer of uitvoer van alle koopwaar, die volgens de wet mag worden ingevoerd of uitgevoerd, toelaten en eveneens het vervoer van passagiers, van of naar hun respectievelijke gebieden, op de schepen van de andere; en zoodanige schepen, hun ladingen en passagiers zullen dezelfde voorrechten genieten als en niet aan eenigerlei andere of hogere rechten of lasten onderworpen zijn dan nationale schepen en hun ladingen en passagiers of de schepen van eenig ander vreemd land en hun ladingen en passagiers.

Hierbij wordt overeengekomen, dat de voorgaande bepalingen aan elk der twee verdragsluitende partijen beletten, differentieele vlaggerechten of lasten te leggen op goederen of passagiers, vervoerd op schepen van de andere.

De twee verdragsluitende partijen komen verder overeen om, met betrekking tot faciliteiten voor het interna-

tionale spoorwegverkeer en tot de tarieven en voorwaarden, waaronder deze worden toegepast, zich te onthouden van iedere discriminatie van onbillijk karakter, gericht tegen de goederen, onderdanen of schepen van de andere.

Tarieven, tariefsverlagingen of andere spoorwegfaciliteiten, welke toepassing afhankelijk is van daaraan voorafgaand of daarop aansluitend vervoer der goederen op schepen van een bepaalde Staats- of particuliere scheepvaartonderneming, of welke afhankelijk zijn gesteld van een bepaalde zee- of rivieraansluiting, zullen onvoorwaardelijk in dezelfde richting en op dezelfde routes toepasselijk zijn op de goederen, vervoerd op de schepen van een der twee verdragsluitende partijen, die aankomen in of vertrekken uit een haven van de andere verdragsluitende partij.

Art. 19. Ten aanzien van alles, wat het liggen, laden en lossen van schepen in de natuurlijke en kunstmatige havens en op de reeden van de gebieden van de twee verdragsluitende partijen betreft, zal geenerlei voorrecht of facilitéit door e.k. van beide partijen verleend worden aan schepen van eenig ander vreemd land of aan nationale schepen, die niet gelijkelijk aan schepen van de andere partij worden verleend, aan welke plaats zij ook mogen komen en welke ook hun plaats van bestemming moge zijn.

Art. 20. Met betrekking tot tonnen-, haven-, loods-, vuurtoren- en quarantainegelden of andere dergelijke rechten of lasten, van welke benaming ook, geheven uit naam of ten voordeele van de regeering, openbare ambtenaren, particuliere personen, maatschappijen of instellingen van eenigerlei soort, zullen de schepen van elk der twee verdragsluitende partijen, in de havens van de gebieden van de andere, een minstens even gunstige behandeling genieten als die, aan nationale schepen of de schepen van eenig ander vreemd land verleend.

Alle rechten en lasten, geheven voor het gebruik van zeehavens, moeten behoorlijk bekend worden gemaakt, alvorens in werking te treden. Hetzelfde zal gelden voor de plaatselijke verordeningen en havenvoorschriften. In iedere zeehaven zal de havenautoriteit voor alle personen die het aangaat een tabel van de geldende rechten en lasten, zoowel als een afschrift der plaatselijke verordeningen en voorschriften ter inzage houden.

Art. 21. De bepalingen van dit befrag betreffende de wederzijdsche toekenning van nationale behandeling in scheepvaartangelegenheden, zijn niet toepasselijk op de kustvaart, ten aanzien waarvan de onderdanen of burgers en schepen van elk der verdragsluitende partijen behandeling op voet van meestbegünstiging op de gebieden van de andere zullen genieten, mits wederkeerigheid verzekerd zij. De schepen van elke verdragsluitende partij mogen nochtans van de eene haven naar de andere varen, hetzij om hun van overzee aangevoerde ladingen of passagiers geheel of gedeeltelijk aan land te brengen, hetzij om hun ladingen of passagiers met een vreemde bestemming geheel of gedeeltelijk aan boord te nemen.

Het is eveneens de bedoeling, dat, in geval de kustvaart van elk van beide partijen uitsluitend is voorbehouden aan nationale schepen, de schepen van de andere partij, indien in de vaart naar of van plaatsen, niet binnen de grenzen van de aldus voorbehouden kustvaart, niet verhinderd zullen worden, tusschen twee havens van de gebieden van de eerste partij passagiers te vervoeren, voorzien van doorgaande bewijzen, of goederen, te consigneren op doorgaande cognossemmenten naar of van plaatsen, niet gelegen binnen de bovenvermelde grenzen en deze schepen en hun passagiers en goederen zullen, gedurende zoodanig vervoer, de volledige voorrechten van dit verdrag genieten.

Art. 22. De bepalingen van dit verdrag zullen niet toepasselijk zijn op de bijzondere behandeling, die is of naderhand door elk van beide partijen zal worden verleend aan visch, gevangen door schepen der partij. Visch, gevangen door schepen van elk van beide partijen, zal, bij invoer in de gebieden van de andere, in geenerlei opzicht minder gunstig behandeld worden dan visch, gevangen door de schepen van eenig ander vreemd land.

Art. 23. Ieder schip van elk der twee verdragsluitende partijen, dat door zwaar weer of door ongeval gedwongen mocht worden, in een haven van de gebieden van de andere een schuilplaats te zoeken, zal vrijheid hebben om aldaar te worden hersteld, zich alle noodige voorraden te verschaffen en weer zee te kiezen, zonder eenige andere rechten te betalen dan die, welke in een soortgelijk geval door een nationaal schip betaald zouden moeten worden. Ingeval echter de kapitein van een koopvaardischip in de noodzakelijkheid verkeeren zou, een gedeelte van zijn goederen te verkoopen, ten einde zijn onkosten te bestrijden, zal hij verplicht zijn, zich te onderwerpen aan de voorschriften en invoerrechten van de plaats, waarheen hij gekomen is.

¹⁾ [Verg. p. 258 van dezen jaargang. — Red.]

Indien enig schip van één der twee verdragsluitende partijen aan den grond loopt of schipbreuk lijdt op de kusten van de gebieden van de andere, zullen zoodanig schip en alle deelen ervan en alle ertoe behoorende tuigen en takelage en alle eruit geredde goederen en koopwaar, hieronder begrepen alles, wat dan ook, wat in zee is geworpen, of de opbrengst daarvan, indien verkocht, zoowel als alle papieren, aan boord van een zoodanig gestrand of vergaan schip gevonden, aan de eigenaren van een zoodanig schip, zoodanige goederen, koopwaar enz. of aan hun vertegenwoordigers, indien door deze opgeëischt, overgedragen worden.

Indien er geen zoodanige eigenaren of vertegenwoordigers ter plaats zijn, zullen het schip, de goederen, koopwaar enz. in kwestie, in zoverre zij het eigendom van een onderdaan of burger van de tweede verdragsluitende partij zijn, aan den consulaire ambtenaar van die verdragsluitende partij, in wiens district de schipbreuk of stranding zal hebben plaats gehad, worden overgedragen, indien door hem opgeëischt binnen den door de wetten van de verdragsluitende partij vastgestelden termijn, en zoodanige consulaire ambtenaar, eigenaren of vertegenwoordigers zullen alleen de onkosten, gekomen op het bewaren van den eigendom, betalen, benevens het bergloon of andere uitgaven, welke, in een soortgelijk geval van schipbreuk of stranding van een nationaal schip, betaald zouden hebben moeten worden.

De twee verdragsluitende partijen komen echter overeen, dat geredde koopwaar niet aan de betaling van eenigerlei invoerrechten onderworpen zal zijn, tenzij ingeklaard voor binnenlandsch gebruik.

Ingeval een schip wegens zwaar weer is binnengelopen, aan een grond is gelopen of schipbreuk heeft geleden, zal de desbetreffende consulaire ambtenaar, indien de eigenaar of kapitein of andere vertegenwoordiger van den eigenaar niet aanwezig is, of wel aanwezig is en zulks verangt, gemachtigd zijn, tusschenbeide te komen, ten einde de noodige hulp aan zijn lidgenooten te verleenen.

Art. 24. De schepen van elk der twee verdragsluitende partijen zullen, met hun ladingen en passagiers, op de natuurlijke en kunstmatige binnenwateren en in de openbare binnenhavens van de andere, ten opzichte van scheepvaart, in het bijzonder wat betreft rechten en andere lasten, geen minder gunstige behandeling ondervinden dan die, verleend aan nationale schepen en hun ladingen en passagiers of de schepen van het meest begunstigde vreemde land en hun ladingen en passagiers.

Art. 25. Elk der twee verdragsluitende partijen zal, binnen de door haar wetten gestelde grenzen en op voorwaarde van gelijkwaardigheid en wederkeerigheid, de voorschriften aanvaarden, door de andere uitgevaardigd betreffende de meting, het toebehooren, de uitrusting of veiligheid van schepen.

Art. 26. De bepalingen van dit verdrag, de schepen der twee verdragsluitende partijen betreffende, zullen zich niet uitstrekken tot schepen, ingeschreven in eenigerlei deel van hun gebieden, waarop het verdrag niet toepasselijk is of gemaakt wordt.

Art. 27. Het zal aan elk der twee verdragsluitende partijen vrij staan, consuls-generaal, consuls, vice-consuls en consulaire agenten te benoemen, om te zetelen in de steden en havens van de gebieden van de andere, waar zoodanige vertegenwoordigers van eenigerlei andere natie door de desbetreffende regeeringen mochten zijn toegelaten. Zoodanige consuls-generaal, consuls, vice-consuls en consulaire agenten zullen echter niet in functie treden dan nadat zij in den gebruikelijken vorm door de regeering, waarheen zij gezonden zijn, zijn goedgekeurd en toegelaten.

De consulaire ambtenaren van een der twee verdragsluitende partijen zullen, mits wederkeerigheid wordt toegekend, op de gebieden van de andere dezelfde officieele rechten, voorrechten en uitzonderingen genieten, als aan dergelijke ambtenaren van eenig ander vreemd land zijn of zullen worden verleend.

Art. 28. Wanneer een onderdaan of burger van een der twee verdragsluitende partijen overlijdt binnen de gebieden van de andere, aldaar niet-woonachtige erfgenamen achterlatend, is de consulaire vertegenwoordiger van de eerste partij, zonder uitdrukkelijke machtiging van zoodanige aldaar niet-woonachtige erfgenamen, gerechtigd, hen te vertegenwoordigen, voor zover de wetten van het land niet uitdrukkelijk een zoodanige vertegenwoordiging verbieden, in alle zaken betreffende administratie van den eigendom en regeling van de erfenis, met het recht, de aan zoodanige erfgenamen toebedeelde porties in ontvangst te nemen, mits de algemeene wetten van het land niet uitdrukkelijk de persoonlijke aanwezigheid der erf-

genamen eischen of geen executeur-testamentair is benoemd.

De consulaire ambtenaren van een der twee verdragsluitende partijen, gezeteld in de gebieden van de andere, zullen van de plaatselijke autoriteiten zoodanigen bijstand ontvangen, als wettelijk aan hen gegeven kan worden voor het opsporen van deserteurs van de schepen van de eerste partij. Mits deze bepaling niet toepasselijk zij op onderdanen of burgers van de verdragsluitende partij, op wier gebieden de desertie plaats vindt.

Art. 29. De onderdanen of burgers van elk der twee verdragsluitende partijen zullen, op de gebieden van de andere, dezelfde rechten als onderdanen of burgers van die verdragsluitende partij met betrekking tot octrooiën voor uitvindingen, handelsmerken en ontwerpen genieten, na voldoening aan de door de wet voorgeschreven formaliteiten.

Art. 30. De twee verdragsluitende partijen komen in beginsel overeen, dat eenigerlei geschil, dat tusschen hen zou rijzen betreffende de juiste interpretatie of toepassing van eenigerlei bepaling van dit verdrag, op verzoek van elk van beide partijen aan arbitrage zal worden onderworpen.

Het hof van arbitrage, waaraan geschillen zullen worden voorgelegd, zal het Permanente Hof van Internationaale Justitie te s Gravenhage zijn, tenzij in enig bijzonder geval de twee verdragsluitende partijen anders overeenkomen.

Art. 31. De bepalingen van dit verdrag zullen niet toepasselijk zijn op Britsch-Indië of op eenigerlei zelfbesturende Dominions, koloniën, bezittingen of protectoraten van Z.M. den Koning van Groot-Brittannië, tenzij door den vertegenwoordiger van Z.M. den Koning van Groot-Brittannië te Berlijn kennis is gegeven van den wensch van Z.M. den Koning van Groot-Brittannië, dat genoemde bepaling op eenigerlei zoodanig gebied toepasselijk zal zijn.

Niettemin zullen goederen, voortgebracht of vervaardigd in Britsch-Indië of in een der zelfbesturende Dominions, koloniën, bezittingen of protectoraten van Z.M. den Koning van Groot-Brittannië, in Duitsland volledige en onvoorwaardelijke behandeling op voet van meestbegünstiging genieten, zolang aan goederen, voortgebracht of vervaardigd in Duitsland, in Britsch-Indië of zoodanige zelfbesturende Dominion, kolonie, bezitting of protectoraat een even gunstige behandeling wordt verleend als die, verleend aan goederen, voortgebracht of vervaardigd in eenig ander vreemd land.

Ten aanzien van Britsch-Indië of een der zelfbesturende Dominions, koloniën, bezittingen of protectoraten van Z.M. den Koning van Groot-Brittannië, waarop de bepalingen van dit verdrag op 1 Sept. 1926 niet zullen zijn toegepast, zullen de bepalingen van de tweede alinea van dit artikel ophouden van kracht te zijn, drie maanden nadat er, te eeniger tijd na dien datum, vanwege den President van het Deutsche Rijk kennis van is gegeven aan den vertegenwoordiger van Z.M. den Koning van Groot-Brittannië te Berlijn.

Art. 32. De bewoordingen van het voorgaande artikel betreffende Britsch-Indië en de zelfbesturende Dominions, koloniën, bezittingen en protectoraten van Z.M. den Koning van Groot-Brittannië, zullen eveneens toepasselijk zijn op eenigerlei gebied, waarover een mandaat vanwege den Volkenbond door Z.M. den Koning van Groot-Brittannië is aanvaard.

Art. 33. Dit verdrag zal worden geratificeerd en de ratificaties zullen zoo spoedig mogelijk te Londen worden uitgewisseld. Het zal onmiddellijk na de ratificatie in werking treden en gedurende vijf jaren vanaf den dag van zijn inwerkingtreden verbindend zijn. Ingeval een der twee verdragsluitende partijen twaalf maanden vóór den afloop van genoemden termijn van vijf jaren aan de andere kennis zal hebben gegeven van haar voornemen, dit verdrag te doen eindigen, zal het van kracht blijven tot één jaar na den dag, waarop een der twee verdragsluitende partijen het zal hebben opgezegd.

Wat echter Britsch-Indië of eenige zelfbesturende Dominion, kolonie, bezitting of protectoraat van Z.M. den Koning van Groot-Brittannië of eenig gebied, waarover een mandaat vanwege den Volkenbond door Z.M. den Koning van Groot-Brittannië is aanvaard, betreft, waarop de bepalingen van dit verdrag overeenkomstig de artt. 31 en 32 toepasselijk zullen zijn gemaakt, zal elk der twee verdragsluitende partijen het recht hebben, het te eeniger tijd afzonderlijk te doen eindigen, door hiervan twaalf maanden van tevoren kennis te geven.

Ten blijkke waarvan de respectievelijke gevolmachtigden dit verdrag hebben geteekend en er hun zegels aan hebben gehecht.

Gedaan te Londen in twee exemplaren, in Engelschen en Deutschen tekst, den 2en December 1924.

PROTOCOL.

1. Aangezien het heden geteekende handels- en scheepvaartverdrag op het beginsel van de meestbegunstigde natie berust, nemen beide verdragspartijen op zich, de ruimst mogelijke interpretatie aan dit beginsel te geven. In het bijzonder nemen zij, met behoud van hun recht om maatregelen te nemen, geëigend om hun eigen nijverheid te beschermen, op zich, zich er van te onthouden, hun respectievelijke tarieven van invoerrechten of eenigerlei andere lasten als een discriminatiemiddel tegen den handel van de andere te gebruiken en eenigerlei gevallen, die te hunner kennis mochten worden gebracht, waarin, a's gevolg hetzij van het peil van de invoerrechten of lasten zelf, hetzij van welkeurige en onredelijke tarief-classificatie, eenigerlei zoodanige discriminatie kan aangetoond worden te zijn ontstaan, in welwillende overweging te nemen.

2. Binnen de grenzen van deze afspraak stemt elk van beide partijen er in toe, geenerlei rechten of lasten, welke bijzonder nadeelig voor de andere partij zijn, op te leggen, weder op te leggen of te verlengen. Elk van beide partijen stemt er verder in toe, om, wanneer ze haar bestaande invoerrechten wijzigt en nieuwe invoerrechten vaststelt, voor zoverre deze in het bijzonder de belangen der andere partij raken, behoorlijk acht te slaan op het beginsel van wederkeerigheid en op de ontwikkeling van den handel van beide landen onder faire en billijke voorwaarden, waar bij de Deutsche regering ten volle rekening zal houden met de gunstige behandeling, thans aan goederen, voortgebracht of vervaardigd in Duitschland, bij invoer in het Vereenigd Koninkrijk verleend. Partijen zullen eveneens dezelfde overwegingen in acht nemen, bij toepassing van eenigerlei bijzondere verboden of beperkingen, welke zullen kunnen worden bekend gemaakt overeenkomstig art. 3 van dit protocol.

Mocht een der twee verdragsluitende partijen van meening zijn, dat het peil van bepaalde invoerrechten, door de andere partij vastgesteld, niet in overeenstemming is met de bovenvermelde overeenkomst, dan komen beide partijen overeen, onmiddellijk mondelinge onderhandelingen te openen.

3. Beide verdragsluitende partijen komen overeen, bij de eerstmogelijke gelegenheid, doch niet later dan zes maanden na het inwerkingtreden van het heden geteekende verdrag, alle vormen van in- of uitvoerverboden of -beperkingen, uitgezonderd in de bijzondere gevallen, genoemd in art. 10 van het verdrag, of in zoodanige andere bijzondere gevallen als door elk van beide partijen aan de andere zullen worden medegedeeld vóór de ratificatie van dit verdrag, of te heffen.

4. De regering van Z.M. den Koning van Groot-Britannië neemt op zich:

a. Bij het parlement wettelijke maatregelen in te dienen, noodzakelijk voor het opheffen van de verbodsbepalingen, door de hieronder opgesomde wetgeving opgelegd aan Deutsche burgers en Deutsche maatschappijen in het Vereenigd Koninkrijk, die zich niet uitstrekken tot de onderdanen of burgers of maatschappijen van het meest-begunstigde vreemde land, n.l.:

de Non-Ferrous Metal Industries Act, 1918;
de Aliens Restriction (Amendment) Act, 1919 (Section 12);
de Trading with the Enemy (Amendment) Act, 1918 (Section 2).

b. Bij de toepassing der Overseas Trade Act, 1920—1924, en de Trade Facilities Act, 1921—1924, den handel tusschen het Vereenigd Koninkrijk en Duitschland van geen enkel voorzeel uit te sluiten, dat aan den handel tusschen het Vereenigd Koninkrijk en eenig ander vreemd land is toegekend.

5. De Deutsche regering neemt op zich:

a. Dat verzekering-maatschappijen, in overeenstemming met de wetten, in het Vereenigd Koninkrijk van kracht, opgericht, in alle deelen van Duitschland zullen worden toegelaten tot het uitoefenen van hun bedrijf, met inachtneming van de bepalingen der Deutsche Verzekeringswet, en dat de bepalingen, de toelating van vreemde verzekering-maatschappijen regeland, voor zooveel het verzekering-maatschappijen uit het Vereenigd Koninkrijk betreft, op de meest ruime wijze zal worden geïnterpreteerd. De Deutsche regering zal eveneens alle noodzakelijke faciliteiten, die met de Deutsche wet verenigbaar zijn, verlenen voor de werkzaamheden der agenten in Duitschland van de assuradeuren in het Vereenigd Koninkrijk.

b. Dat banken, in overeenstemming met de wetten, in het Vereenigd Koninkrijk van kracht, opgericht, in de uitoefening hunner zaken slechts aan het algemeene Deutsche

recht zullen onderworpen zijn; dat nieuwe voorschriften tegen de kapitaalvlucht zoodanig zullen worden opgesteld, dat het recht, rekeningen te openen en deposito's aan te nemen, aan vreemde banken kan worden verleend; en dat zij haar invloed op de regeeringen der Landen zal aanwenden, om te verzekeren, dat banken uit het Vereenigd Koninkrijk op een loyale wijze zullen worden behandeld, wat betreft de vergunning, filialen te openen en het recht, in buitenlandsche wissels te handelen, zonder dat dit afbreuk doet aan het recht, de verlening van zoodanige voorrechten aan vreemde banken van algemeene voorbehouden afhankelijk te stellen.

6. Ter uitwerking van het algemeene beginsel der wederkeeringe toekenning van nationale behandeling in scheepvaartangelegenheden, in het heden geteekende verdrag belichaamd, komen beide partijen overeen, dat, ten aanzien van het vervoer van emigranten (hieronder begrepen transmigranten) uit hun respectievelijke gebieden, en ten aanzien van de vestiging van agentschappen door maatschappijen, die zich bezighouden met het emigratiebedrijf, de schepen en scheepvaartmaatschappijen van elk van beide partijen, op de gebieden van de andere, in elk opzicht precies dezelfde positie zullen innemen als nationale schepen en nationale scheepvaartmaatschappijen.

7. Beide partijen leggen hierbij hun beoelening vast, om (voor zoover zij zulks nog niet gedaan hebben) de bepalingen te aanvaarden van:

1) De Conventies en Statuten, in 1921 te Barcelona gesloten, betreffende vrijheid van transit en bevaarbare waterwegen voor den internationalen handel;

2) De Conventies en Statuten, in 1923 te Genève gesloten, betreffende douaneformaliteiten, zeehavens en spoorwegen.

3) Het Protocol betreffende arbitrageclausules, in 1923 te Genève opgesteld.

8. Overeen wordt gekomen, dat het heden geteekende verdrag slechts nadat de noodzakelijke wettelijke of administratieve maatregelen door de bevoegde autoriteiten in de respectievelijke landen zijn genomen, in werking zal treden.

Geaan te Londen, in twee exemplaren, in Engelschen en Deutschen tekst, den 2en December 1924.

Kapitaalsaantooning in Nederl.-Indië. —

Art. 25c van de herziene Inkomstenbelasting-1920 behandelt de kapitaalsaantooning in verband met de invoering van den grondslag der extrawinstbelasting. De Hoofdinspecteur van Financiën, zoo is vastgesteld, roept de voorlichting in van een commissie, welke te Batavia is gevestigd, en waarvan de voorzitter en de leden door den G. G. worden benoemd. Reeds eenigen tijd geleden heeft deze Commissie van voorlichting, die sedert de invoering van de extrawinstbelasting aan den arbeid is geweest met betrekking tot de kapitaalsaantooning, haar verslag uitgebracht.

Plaatsruimtegebrek heeft ons tot dusverre verhindert, er eenigszins uitvoerig melding van te maken. De gegevens, die ook bij de raming van het in de suikerindustrie werkzame kapitaal in het artikel van den heer De Cock Buning op p. 933 in het No. van 22 October l.l. ter sprake kwamen, zijn echter belangrijk genoeg, er alsnog melding van te maken.

Aantooningen werden aangeboden door totaal 754 ondernemingen, waarvan 103 van suikercultuur-, 51 van thee-, 31 van tabak-, 14 van kina-, 37 van koffie-, 108 van rubber-, 126 van gemengde en diverse cultures uitoefenende, 14 van spoor- en tramweg-, 14 van stoomvaart- 13 van mijnbouwmaatschappijen, 26 van bank-, crediet- en verzekeringsinstellingen, 92 van handels-, 46 van industriele en 79 van diverse ondernemingen. Hierbij dient reukeing te worden gehouden met het feit, dat enkele belangrijke maatschappijen, die, behalve in suiker, ook nog in andere cultures zijn geïnteresseerd, onder de groep gemengde en diverse cultures zijn opgenomen.

Het totaalbedrag, door belanghebbenden als verhooging van het kapitaal gevraagd ingevolge de bepalingen van art. 25c, bedroeg rond f 2376 miljoen, waarvan een bedrag van f 2051 miljoen, zijnde 86 pCt., door de Commissie van voorlichting als juist aan den Hoofdinspecteur van Financiën werd geadviseerd. De verdeling van dit bedrag is als volgt:

	Bedrag, door belanghebbende opgesteld (in duiz. Gld.)	Bedrag, door de commissie toegestemd (in duiz. Gld.)
a. Suiker.....	280.754	239.700
b. Thee.....	12.164	8.351
c. Tabak.....	103.337	65.370
d. Kina.....	3.858	3.771
e. Ruffie.....	10.669	7.843
f. Rubber.....	62.261	39.943
g. Gemengde en div. cult.	157.670	132.471
h. Spoor- en tramwegen..	55.387	49.558
i. Stoomvaart.....	648.974	628.680
j. Mijnbouw.....	600.740	514.253
k. Banken, cred. verg....	130.690	101.589
l. Handel.....	114.300	107.563
m. Industrie.....	159.269	125.819
n. Diversen.....	35.468	29.307
Totaal.....	2.375.541	2.051.218

Het totaalbedrag van het nominaal kapitaal dezer 754 ondernemingen bedroeg f 2240 miljoen, hetwelk, verhoogd met de toegestane aantooningen ad f 2051 miljoen, een totaal van f 4291 miljoen oplevert. De verdeling van dit bedrag over de verschillende groepen van ondernemingen is als volgt:

	Kapitaal- stortingen (in duiz. Gld.)	Werkelijk kapi- taal ingevolge advies der commissie (in duiz. Gld.)
a. Suiker.....	148.716	338.416
b. Thee.....	18.847	27.199
c. Tabak.....	64.394	129.764
d. Kina.....	3.898	7.669
e. Koffie.....	9.646	17.489
f. Rubber.....	180.757	220.701
g. Gemengde en div. cult.	120.723	253.194
h. Spoor- en tramwegen..	66.906	113.464
i. Stoomvaart.....	302.267	930.947
j. Mijnbouw.....	439.961	954.214
k. Banken, cred. verzek...	384.190	485.778
l. Handel.....	186.159	293.752
m. Industrie.....	261.952	387.770
n. Diversen.....	51.639	80.947
Totaal.....	2.240.055	4.291.304

De verhooging, uitgedrukt in procenten van de stortingen, bedraagt gemiddeld 92. Zij is het hoogst bij de groep stoomvaart met 208 pCt., waarop volgen suiker met 161, mijnbouw met 118, gemengde en diverse cultuurs met 110, tabak met 102 en kina met 97 pCt.

Uit deze cijfers blijkt dus, dat 86 pCt. der aangeboden aantooningen door de Commissie werd aanvaard, waarbij niet uit het oog dient verloren, dat principiële verschilpunten over de uitlegging van enkele bepalingen der ordonnantie op dit cijfer invloed moeten hebben geoefend. Gezien, dat de toegestane verhooging gemiddeld 92 pCt. bedraagt, kan men zeggen, dat, indien, gelijk de Indische Regeering in 1919 wenschte, geen kapitaalaantooning ware toegestaan, aan extrawinstbelasting een bedrag zou zijn geheven, tenminste het dubbele, en vermoedelijk meer, bedragend van wat volgens den opzet der extrawinstbelasting ware verschuldigd, welk bedrag voor de groepen met het hoogste percentage als stoomvaart, suiker, mijnbouw, tabak en kina aanmerkelijk hoger ware geweest.

ONTVANGEN:

Over de oplossing van het pachtvraagstuk door J. S. van Braam, Secretaris der Vereeniging: „Het Grondbezit” en der „Rentmeestersvereeniging”. Een ernstig woord naar aanleiding van twee zinsneden uit de „Landpachter” van 15 October 1924. Rotterdam. Nijgh en van Ditmar.

MAANDCIJFERS.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Guldens).

	November 1924	Sedert 1 Januari 1924	Overeen- komstige periode 1923
<i>Directe belastingen.</i>			
Grondbelasting.....	1.746.131	18.640.072	16.746.043
Personeele belasting..	2.617.082	22.636.593	19.850.277
Inkomstenbelasting..	8.868.296	91.204.289	95.560.303
Dividend- en tantieme- belasting.....	1.018.462	14.458.006	16.911.161
Vermogensbelasting..	3.298.276	11.368.930	10.682.275
<i>Accijnzen.</i>			
Suiker.....	3.216.294	35.358.871	37.131.190
Wijn.....	42.334	1.847.126	1.610.145
Gedistilleerd.....	4.091.278	43.804.429	46.094.247
Zout.....	156.534	1.525.056	1.273.625
Bier.....	1.014.740	8.272.243	4.723.737
Geslacht.....	807.633	8.676.796	9.443.281
Tabak.....	1.536.624	15.115.253	14.920.162
Belast. op speelkaarten	9.787	95.128	77.833
<i>Indirecte belastingen.</i>			
Zegelrechten.....	1.532.980	17.155.353	16.029.567
Registratierechten...	1.722.564	21.300.775	16.862.221
Successierechten.....	5.217.090	44.064.851	43.856.960
<i>Invoerrechten.</i>			
<i>Gouden en zilver werken</i>			
Belasting.....	103.901	862.900	852.663
Essaailoon.....	75	958	1.070
Statistiekrecht.....	370.136	3.830.993	3.144.340
Mijnen.....	94.319	640.195	648.838
Domeinen.....	615.375	2.730.302	2.588.434
Staatsloterij.....	9.055	638.759	642.094
Jacht en visscherij....	6.570	261.698	252.518
Loodsgelden.....	376.618	3.307.183	2.661.595
Totaal.....	41.277.198	400.170.303	394.927.307
Rijwielbelasting.....	5.760	5.252.988	—
Totaal-Generaal..	41.282.958	405.423.291	394.927.307

1) Hieronder begrepen f 261.941 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissonnairs in effecten, enz. (Beursbelasting). 2) Idem f 3.290.585. 3) Idem f 2.764.507.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	November 1924	Sedert 1 Januari 1924	Overeen- komstige periode 1923
Verdedigingsbelast. Ia	989.463	3.377.209	3.203.232
Verdedigingsbelast. Ib	2.395.417	10.434.401	11.222.023
Verdedigingsbelast. II	2.391.498	25.454.776	27.135.043
<i>Opcenten:</i>			
Grondbelasting.....	350.835	3.742.869	3.361.073
Personeele belasting..	522.266	4.398.400	3.897.758
Inkomstenbelasting..	2.604.231	27.081.841	28.560.340
Vermogensbelasting..	824.569	2.818.304	2.669.719
Dividend- en tantieme- belasting.....	336.093	4.771.142	5.580.683
Suiker.....	643.259	7.071.774	7.426.238
Wijn.....	8.467	369.425	322.029
Gedist. (binn.- en buitl.)	409.128	4.380.443	4.609.425
Zegelrecht van buitl. eff.	32.549	319.807	366.310
Totaal....	11.507.775	94.220.391	98.354.873

BELASTING IN VERBAND MET DE BUITENGEWONE OMSTANDIGHEDEN.

	November 1924	Sedert 1 Januari 1924
Oorlogswinstbelasting.....	— 339.933	971.141

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, PERSONEELE-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1924.

Dienstjaren	Grond- belasting	Personeele belasting	Inkomsten- belasting	Vermogens- belasting
1919/20	—	—	—	183
1920/21	—	—	1.469.513	1.666
1921/22	9.245	222.606	5.037.498	11.365
1922/23	95.158	1.077.163	14.503.366	86.854
1923/24	3.068.475	3.708.481	54.739.924	5.898.951
1924/25	15.467.194	17.628.343	15.453.988	5.369.911
Totalen ..	18.640.072	22.636.593	91.204.289	11.368.930

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. Bk.	{ Disc. Wissels. 4 1/2 13 Dec. '24	Zwits. Nat. Bk. 4	16 Juli '23
	{ Bel. Binn. Eff. 5 1/8 13 Dec. '24	N. Bk. v. Denem. 7	17 Jan. '24
	{ Vrsch. in R.C. 6 1/2 13 Dec. '24	Zweedsche Rbk 5 1/2	8 Nov. '23
Javassche Bank ...	4 1/2 20 Oct. '24	Bank v. Noorw. 6	26 Nov. '23
Bank van Engeland 4	5 Juli '23	Bk. v. Tsjecho-	
Duitsche Rijksbk. 10	29 Dec. '23	slowakijë ... 6	27 Mei '24
Bank v. Frankrijk 7	11 Dec. '24	N. Bk. v. O'rijk. 13	6 Nov. '24
Belgische Nat. Bnk. 6	14 Feb. '24	N. Bk. v. Hong. 12	18 Sept. '24
Fed. Res. Bank N.Y. 3	8 Aug. '24	Bank v. Italië. 5 1/2	11 Juli '22
Bank van Spanje ...	5 3/4 31 Mart. '23	Z.-Afr. Res. bnk 6	

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen Part. disconto (3 mnd.)	Berlijn Part. disc.	New York	
	Part. disconto	Prolongatie			Part. disc. (3 mnd.)	Call-money
20 Dec. '24	3 1/4 - 1/8	3 1/2	3 11/16 - 7/8	—	3	2 1/2 - 2 1/4
15-20 D. '24	3 1/8 - 3/8	3 1/4 - 3/4	3 11/16 - 7/8	—	3	2 1/2 - 3 1/4
8-13 " '24	3 3/4 - 4 1/8	3 - 3 1/2	3 1/8 - 3/4	—	3	2 - 3 1/4
1-6 " '24	4 1/4 - 7/8	3 3/4 - 4	3 1/8 - 3/4	—	3	2 - 4 1/4
17-22 D. '23	4 1/8 - 5/8	4 1/2 - 5 1/2	3 1/8 - 3/4	—	—	4 1/2 - 5
18-23 D. '22	3 1/4 - 4	3 3/4 - 4	2 1/8	—	—	4 - 5 1/2
20-24 Jli '14	3 1/8 - 3/16	2 1/2 - 3 1/4	2 1/4 - 3/4	2 1/8 - 1/2	—	1 1/4 - 2 1/2

1) Koers v. 19 Dec. en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijdag.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York **)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia *)
15 Dec. 1924	2.47 15/16	11.63 1/2	59.—	13.31 1/2	12.35	98 3/8 - 7/8
16 " 1924	2.48	11.63 1/2	59.01	13.35	12.32 1/2	98 3/8 - 7/8
17 " 1924	2.47 15/16	11.63	59.02 1/2	13.25	12.22 1/2	98 1/2 - 7/8
18 " 1924	2.47 15/16	11.63	59.02 1/2	13.27 1/2	12.24	98 3/8 - 7/8
19 " 1924	2.47 7/16	11.65 1/2	58.92 1/2	13.35	12.42 1/2	98 3/8 - 5/8
20 " 1924	—	11.65 1/2	58.95	13.35	12.31	98 3/8 - 7/8
22 " 1924	2.47 1/2	11.65	58.89	13.33 1/2	12.32	99
Laagste d.w. 1)	2.47 1/2	11.62 1/2	58.85	13.21	12.17	98 3/8
Hoogste d.w. 1)	2.48 1/2	11.65 1/2	59.10	13.40	12.44	99
Muntpariteit	2.48	12.10	59.26	48.—	48.—	100

*) Notering te Amsterdam. **) Notering te Rotterdam.
1) Particuliere opgave.

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag *)	Boekarest *)	Milaan **)	Madrid *)
15 Dec. 1924	48.02 1/2	0.0035	7.48	1.15	10.68	35.10
16 " 1924	48.02 1/2	0.0035	7.50	1.25	10.69	34.82 1/2
17 " 1924	48.02 1/2	0.0035	7.50	1.25	10.66	34.80
18 " 1924	48.02 1/2	0.0035	7.51	1.25	10.66	34.80
19 " 1924	47.97 1/2	0.0035	7.52 1/2	1.25	10.56	34.60
20 " 1924	47.95	0.0035	7.50	1.25	—	—
22 " 1924	47.92 1/2	0.0034 7/8	7.50	1.25	10.65	34.52 1/2
Laagste d.w. 1)	47.90	0.0034 1/2	7.42	1.20	10.52	34.40
Hoogste d.w. 1)	48.10	0.0035 1/2	7.55	1.30	10.71	35.15
Muntpariteit	48.—	50.41	50.41	48.—	48.—	48.—

*) Notering te Amsterdam. **) Notering te Rotterdam.
1) Particuliere opgave.

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Christiania *)	Helsingfors *)	Buenos Aires *)	Montreal *)
15 Dec. 1924	66.80	43.40	37.50	6.24	95 1/2	2.46 1/4
16 " 1924	66.80	43.45	37.60	6.24	96.	2.46 1/4
17 " 1924	66.80	43.57 1/2	37.50	6.24	96.—	2.46 3/4
18 " 1924	66.95	43.65	37.55	6.24	96.—	2.47
19 " 1924	66.75	43.80	37.50	6.24	96 1/2	2.46 1/2
20 " 1924	66.80	43.85	37.50	6.22	96 1/8	2.46 1/2
22 " 1924	66.70	43.35	37.25	6.22	97 1/2	2.46 1/2
Laagste d.w. 1)	66.60	43.20	37.25	6.20	95 1/2	2.46
Hoogste d.w. 1)	67.—	44.—	37.65	6.27 1/2	96 1/2	2.47 1/2
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	1.05	2.48

*) Notering te Amsterdam. **) Notering te Rotterdam.
1) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW-YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
15 Dec. 1924	4,6937	5,37	23,81	40,32
16 " 1924	4,6937	5,38	23,81	40,33
17 " 1924	4,6937	5,36	23,81	40,33
18 " 1924	4,7025	5,36	23,81	40,38
19 " 1924	4,7112	5,40	23,81	40,43
20 " 1924	4,7100	5,39	23,81	40,42
13 Dec. 1924	4,6950	5,37	23,81	40,35
6 " 1924	4,6875	4,45	23,81	40,48
Muntpariteit ..	4,8667	19,30	23,81 1/2	40 1/16

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	6 Dec. 1924	13 Dec. 1924.	15/20 Dec. '24 Laagste/Hoogste	20 Dec. 1924
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 15/32	97 15/32	97 3/8	97 1/16
*Bangkok ..	Sh. p. tical	1/9 1/16	1/9 1/16	1/10 1/8	1/10 1/8
B. Aires 1) ..	d. p. \$	44 7/8	44 22/32	44 15/16	45 1/16
Calcutta ..	Sh. p. rup.	1/6	1/6 1/32	1/6	1/6 1/32
Constantin. ..	Piast. p. £	845	855	850	875
Hongkong ..	Sh. p. \$	2/4 1/16	2/4 1/16	2/4	2/4 1/16
Lissabon 1) ..	d. per Mil.	27 1/10	27 1/32	27 1/32	27 1/16
Mexico ..	d. per \$	26	26	25	27
Montevideo 1) ..	d. per \$	50 1/8	49 1/16	48 1/2	50
Montreal ..	\$-per £	4.68 1/8	4.71 1/8	4.70 1/4	4.73 3/4
Praag ..	Kr. p. £	155 1/2	155 1/4	154	156
R.d.Janeiro 1) ..	d. per Mil.	5 1/10	5 7/8	5 25/32	5 1/8
Shanghai ..	Sh. p. tael	3 3/4	3 3/4	3 1 1/4	3 3/4
Singapore ..	id. p. \$	2/45 1/32	2/45 1/32	2/43 1/32	2/43 1/32
Valparaiso 1) ..	peso p. £	40.80	41.60	40.30	41.00
Yokohama ..	Sh. p. yen	1/7 1/16	1/7 1/16	1/7 1/16	1/7 1/16

* Koersen der voorafgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS 1)

GOUDPRIJS 2)

	Londen	N.York 3)	Londen
15 Dec. 1924 ..	32 1/16	68	88/9
16 " 1924 ..	32 1/16	67 3/8	88,9
17 " 1924 ..	32 1/16	67 3/8	88,10
18 " 1924 ..	32 7/16	67 1/8	88,10
19 " 1924 ..	32 3/16	67 3/8	88/7
20 " 1924 ..	32 1/16	67 3/8	88/7
22 Dec. 1923 ..	33 1/2	64 3/8	94/7
20 Juli 1914 ..	24 15/16	54 1/8	77/9

1) p. oz. stand. 2) Foreign silver. 3) p. oz. fine.

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

De Minister van Financien maakt bekend:		
Vorderingen	15 December 1924	22 December 1924
Saldo bij Nederl. Bank ..	f —	f —
Saldo bij betaalmeesters ..	6.433.675,64	5.032.145,56
Voorschot op ult. Nov. 1924 aan de gemeenten op voor haar door Rijk te heffen gem. ink.bel. en opcenten op Rijksink.bel.	79.537.424,—	79.537.424,—
Voorsch. aan de koloniën	11.569.483,35	11.987.861,04
Voorsch. a. h. buitenland	212.343.794,61	212.201.375,87
Daggeldleeningen tegen onderp. v. schatk.papier	—	—
Verplichtingen.		
Voorsch. door de Ned. Bank Schatkistbijl. in omloop 1)	f 13.348.625,52	f 13.330.278,54
Schatkistprom. in omloop	191.639.000,—	191.609.000,—
Waarv. direct bij Ned. Bk.	95.270.000,—	88.270.000,—
Zilverbons (met inbegrip v. de bedragen bij de betaalmeesters in kas)	7.000.000,—	—
Door den Postch.- en Giro-dienst in 's Rijks Schatkist gestort deel v. h. tegoed van den dienst ..	22.838.321,—	23.207.996,—
Tegoed van den dienst ..	27.111.329,79	25.729.195,58

1) Waarvan f 37.056.000 vervallen op of na 1 April 1927.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	13 December 1924	20 December 1924
Voorschot uit 's Rijks kas aan N.-I.	f 1.706.000,—	f 1.798.000,—
Ind. Schatk.prom. in oml.	80.000.000,—	80.000.000,—
Muntbiljetten in omloop.	40.145.000,—	39.919.000,—
Ten voordeele v. N.-I. geboekt beleggingsgeld v. h. N.-I. muntfonds....	6.140.000,—	6.140.000,—
Totaal	f 127.991.000,—	f 127.855.000,—
Tegoed v. N.-I. bij Jav. Bnk.	1.884.000,—	7.552.000,—
In 's Lands kass. aanwezig	—	43.445.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 22 December 1924.

		Activa.		
Binnenl. Wis-	H.-bk.	f	52.751.224,85	
sels, Prom.,	B.-bk.	"	26.170.126,—	
enz. in disc.	Ag.sch.	"	44.455.289,40	f 123.376.640,25
Papier o. h.	Buitenl. in disconto		—	
Idem eigen portef.		f	112.625.554,—	
Af: Verkocht maar voor	de bk. nog niet afgel.		—	" 112.625.554,—
Beleeningen	H.-bk.	f	69.592.880,94	
incl. vrsch.	B.-bk.	"	16.596.463,42	
in rek.-crt.	Ag.sch.	"	76.781.384,44	
op onderp.		f	162.970.728,80	
Op Effecten		f	160.642.428,80	
Op Goederen en Spec.		"	2.328.300,—	" 162.970.728,80
Voorschotten a. h. Rijk			—	" 12.461.682,77
Munt en Muntmateriaal				
Munt, Goud		f	56.273.845,—	
Muntmat., Goud		"	448.347.342,28	
		f	504.621.187,28	
Munt, Zilver, enz.		"	12.991.015,83	
Muntmat., Zilver		"	—	" 517.612.203,11
Effecten				
Bel. v. h. Res. fonds		f	5.654.261,91	
id. van 1/8 v. h. kapit.		"	3.990.901,18	" 9.645.163,09
Geb. en Meub. der Bank		"	—	" 5.212.500,—
Diverse rekeningen		"	—	" 101.153.341,77
		f	1.045.057.813,79	
		Passiva.		
Kapitaal		f	20.000.000,—	
Reservefonds		"	5.655.237,53	
Bijzondere reserve		"	8.235.000,—	
Bankbiljetten in omloop		"	925.171.210,—	
Bankassigtiën in omloop		"	1.656.776,52	
Rek.-Cour. f	Het Rijk		—	
saldo's: Anderen		"	70.147.649,47	" 70.147.649,47
Diverse rekeningen		"	—	" 14.191.940,27
		f	1.045.057.813,79	
Beschikbaar metaalsaldo		f	317.733.718,92	
Op de basis van 1/2 metaaldekking		"	118.338.591,72	
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.		"	1.588.668.595,—	

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikk. metaalsaldo	Dek-kings perc.
22 Dec. '24	504.621	12.991	925.171	71.804	317.734	52
15 " " '24	504.632	12.736	935.256	74.635	314.899	51
8 " " '24	505.250	12.056	945.782	67.086	314.238	51
1 " " '24	505.222	12.042	964.007	58.109	312.339	50
24 Nov. '24	480.233	12.240	932.177	21.087	301.218	52
17 " " '24	481.445	11.868	951.859	21.011	298.237	51
24 Dec. '23	581.792	8.459	1.029.301	28.865	377.971	56
25 Juli '14	162.114	8.228	310.437	6.198	43.521 ¹⁾	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Hiervan Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenland	Diverse rekeningen ²⁾
22 Dec. 1924	123.377	—	162.971	112.626	101.153
15 " " 1924	134.386	7.000	163.335	90.046	126.115
8 " " 1924	141.610	10.000	159.833	63.271	150.349
1 " " 1924	143.089	6.000	194.178	55.377	144.506
24 Nov. 1924	143.112	6.000	167.817	48.158	129.187
17 " " 1924	146.880	6.000	171.132	50.269	134.040
24 Dec. 1923	281.850	22.000	153.580	26.790	87.849
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

¹⁾ Op de basis van 1/2 metaaldekking. ²⁾ Sluippost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden gulden.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opsch. schulden	Discont.	Div. reken. ¹⁾
15 Nov. 1924	1.092	1.515	1.004	1.037	526
8 " " 1924	1.091	1.657	629	1.028	471
1 " " 1924	1.120	1.681	674	1.029	313
25 Oct. 1924	1.130	1.523	835	1.032	347
18 " " 1924	1.120	1.537	863	1.040	415
17 Nov. 1923	1.154	1.489	1.059	1.175	673
5 Juli 1914	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluippost der activa.

JAVASCHE BANK

Voornaamste posten in duizenden gulden. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikk. metaalsaldo
20 Dec. 1924	187.000	—	278.000	102.000	111.000
13 " " 1924	186.750	—	281.000	101.500	110.250
6 " " 1924	188.750	—	281.000	115.000	109.550
15 Nov. 1924	158.954	55.429	280.592	113.202	136.205
8 " " 1924	153.265	56.939	281.186	110.677	132.491
1 " " 1924	151.248	57.292	276.332	117.318	130.433
25 Oct. 1924	148.784	57.346	276.063	114.341	128.684
22 Dec. 1923	160.443	61.748	259.967	115.330	147.912
23 Dec. 1922	151.514	56.243	261.876	108.414	134.470
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ²⁾

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
20 Dec. 1924	—	141.160	—	***	49
13 " " 1924	—	145.480	—	***	48
6 " " 1924	—	157.840	—	***	49
15 Nov. 1924	34.584	17.820	100.274	36.240	54
8 " " 1924	34.537	17.377	103.567	35.584	53
1 " " 1924	34.298	17.362	106.124	36.482	53
25 Oct. 1924	34.326	17.685	105.509	35.841	53
22 Dec. 1923	35.536	25.504	82.868	29.542	59
23 Dec. 1922	36.486	26.434	102.384	23.140	56
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluippost activa. ²⁾ Basis 1/2 metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
17 Dec. 1924	128.512	125.504	296.642	27.000	251.432
10 " " 1924	128.504	124.445	290.879	27.000	245.588
3 " " 1924	128.495	123.796	288.098	27.000	243.776
26 Nov. 1924	128.491	123.066	285.378	27.000	240.922
19 " " 1924	128.497	122.235	285.880	27.000	241.551
12 " " 1924	128.494	122.870	287.368	27.000	243.042
19 Dec. 1923	128.023	128.185	295.817	27.000	251.367
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
17 Dec. '24	42.040	72.398	10.557	108.751	22.758	19
10 " " '24	57.042	72.740	10.039	125.617	23.809	17,5
3 " " '24	64.152	72.852	10.400	133.270	24.449	17,07
26 Nov. '24	41.198	82.391	18.743	112.275	25.175	19,21
19 " " '24	41.768	75.995	18.978	107.063	26.012	20,64
12 " " '24	40.898	72.821	15.863	105.494	25.374	20,90
19 Dec. '23	47.409	75.920	15.375	109.690	19.588	15,66
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52,1/2

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Waarvan in het buitent.	Zilver	Te goed in het buitent.	Buit. gew. voorsch. afd. Staat	Schatkist biljetten ¹⁾
18 Dec. '24	5.545,0	1.864,3	305,4	570,0	22.400,0	4.867,0
11 " " '24	5.544,9	1.864,3	304,9	569,3	22.700,0	4.864,0
4 " " '24	5.544,8	1.864,3	304,7	569,3	23.000,0	4.857,0
27 Nov. '24	5.544,7	1.864,3	304,4	572,5	22.600,0	4.842,0
20 " " '24	5.544,6	1.864,3	304,3	572,4	22.900,0	4.838,0
20 Dec. '23	5.540,3	1.864,3	296,4	576,5	23.100,0	4.583,0
23 Juli '14	4.104,4	—	639,6	—	—	—

Data als boven.	Wissels	Waarvan op het buitent.	Uitgestelde Wissels	Beleeningen	Circulatie	Rekg. Courant Particulieren	
						Staat	Staat
4.900,0	25,8	8,8	2.921,7	40.518,4	1.970,1	16,5	
4.612,0	30,5	8,8	2.933,3	40.567,9	1.846,6	26,9	
5.595,1	31,3	8,8	2.782,7	40.700,8	2.017,9	14,9	
4.809,3	27,0	8,9	2.715,1	40.447,0	1.976,5	17,7	
4.726,5	25,1	8,9	2.780,0	40.530,3	1.936,6	16,3	
3.270,4	20,6	13,6	2.403,5	37.630,0	2.124,6	26,3	
1.541,1	8,4	—	718,0	5.911,9	943,0	400,6	

¹⁾ In disc. genomen wegens voorsch. v. d. Staat a. buitent. regeeringen.

DUITSCHER RIJKS BANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit. tent. circ. banken 1)	Levezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
15 Dec. 1924	696,2	230,6	232,1	2.079,0	17,2
6 " 1924	696,1	235,3	232,0	2.169,6	8,1
29 Nov. 1924	693,5	240,0	231,8	2.290,2	18,6
22 " 1924	694,8	240,0	231,6	2.171,2	18,5
15 " 1924	694,6	240,0	231,5	2.154,8	17,1
7 " 1924	694,3	240,0	231,4	2.327,4	15,5
23 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa 2)	Circul.	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva	S huld aan Rentenbank
15 Dec. 1924	78,7	1.838,0	1.723,2	1.131,7	1.555,2	513,8
6 " 1924	77,9	1.757,0	1.804,0	970,7	1.524,3	681,7
29 Nov. 1924	77,8	1.655,4	1.863,2	703,9	1.682,9	787,8
22 " 1924	77,5	1.781,3	1.550,1	904,4	1.702,8	800
15 " 1924	77,3	1.748,0	1.633,2	749,5	1.705,7	800
7 " 1924	77,4	1.053,5	1.721,8	828,6	1.013,7	513,8
23 Juli 1914	330,8 2)	200,1	1.890,9	944,—	40,0	—

1) Onbelast. 2) W.o. schatk. pap. 3) W.o. Rentenbankscheine: 15,6 Dec., 29, 22, 15, 7 Nov. resp. 342; 322,5; 302,8; 532,6; 495,3; 430,2. mill.

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Metaal incl. buit. tent. saldi-beleening van tegeng. in n. bank.	Beleening van prom. d. provincien	Binnenlandsche wissels	Beleeningen	Voorschot aan den Staat	Circulatie	Rekg.-Crt. Particulieren	
18 Dec. '24	358,4	84,7	480,0	1.433,9	281,4	5.250,0	7.529,9	376,3
11 " '24	357,4	84,7	480,0	1.394,8	359,3	5.250,0	7.613,1	338,3
4 " '24	356,9	84,7	480,0	1.283,0	465,1	5.250,0	7.619,4	238,2
27 Nov. '24	357,5	84,7	480,0	1.311,8	395,4	5.250,0	7.603,4	292,5
20 " '24	357,6	84,7	480,0	1.261,6	437,0	5.250,0	7.598,9	256,2
12 " '24	356,7	84,7	480,0	1.295,1	470,0	5.250,0	7.673,2	255,9
20 Dec. '23	360,4	84,7	480,0	1.168,6	282,1	5.300,0	7.261,7	276,1

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes.		In herdisc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
3 Dec. '24	3.027,9	1.951,5	90,0	248,9	354,6
26 Nov. '24	3.046,3	1.968,4	87,7	221,4	281,0
19 " '24	3.050,3	1.972,6	92,4	233,8	275,2
12 " '24	3.047,9	1.997,1	90,1	224,2	248,2
5 " '24	3.038,5	2.027,3	85,1	229,3	244,8
29 Oct. '24	3.043,8	2.040,5	87,8	222,6	215,4
5 Dec. '23	3.181,1	2.111,6	79,5	746,3	298,4

Data	Belegd in U.S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dekking-perc. 1)	Algem. Dekking-perc. 2)
3 Dec. '24	574,9	1.849,0	2.305,4	112,2	72,8	75,1
26 Nov. '24	582,2	1.845,3	2.202,7	112,2	75,2	77,4
19 " '24	587,1	1.823,5	2.270,4	112,2	74,5	76,8
12 " '24	588,4	1.829,2	2.235,4	112,2	74,9	77,2
5 " '24	584,9	1.816,8	2.179,0	112,0	76,0	78,2
29 Oct. '24	584,2	1.766,6	2.218,0	112,0	76,6	78,6
5 Dec. '23	91,3	2.252,6	1.935,5	110,1	74,5	76,4

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover openbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Disconto's en beleening	Beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
26 Nov. '24	741	12.870,0	5.616,9	1.624,8	18.061,4	4.856,6
19 " '24	743	12.824,0	5.618,3	1.696,5	18.044,9	4.861,7
12 " '24	743	12.872,4	5.559,8	1.645,0	18.177,2	4.823,0
5 " '24	743	12.769,0	5.575,3	1.598,1	17.952,3	4.805,1
29 Oct. '24	743	12.763,7	5.551,2	1.646,4	17.903,1	4.782,3
28 Nov. '23	767	11.901,0	4.463,6	1.385,3	15.199,1	4.048,1

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 22 December 1924.

De internationale fondsenmarkten hebben gedurende de achter ons liggende week uit den aard der zaak geen groote levendigheid te aanschouwen gegeven, nu het einde van het jaar tot het inkrimpen van vele engagementen heeft geleid. Toch is hier en daar wel een markante stemming op te merken geweest. In het bijzonder was dit voor de beurs te Berlijn het geval, waar men een zeer optimistische tendens aan den dag heeft gelegd. Verschillende omstandigheden hebben hiertoe bijgedragen. In de eerste plaats wel de voortgang van de onderhandelingen omtrent een handelsverdrag tusschen Duitschland en Frankrijk; tegen het einde der berichtsperiode verluide, dat een voorloopig overeenkomst in de moeilijke aangelegenheid van de ijzeren staalnijverheid was bereikt. Dit heeft het vooruitzicht geopend op een definitieve regeling per 10 Januari a.s. Tegelijkertijd vielen er omvangrijke aankopen voor buitenlandse rekening op te merken, voornamelijk in „montan"-waarden, hetgeen mede de tendens heeft gestimuleerd. Deze orders zullen vermoedelijk eveneens in verband gebracht moeten worden met den vlotting gang der Fransch-Duitsche onderhandelingen. Alleen voor staatsobligaties viel een vrij scherpe koersval op te merken. De oorzaak moet worden gevonden in de geringere kansen op een naar rechts georiënteerd kabinet en hiermede op een voor obligatiehouders minder gunstige regeling van het valorisatievraagstuk. Op de markt voor buitenlandse obligaties waren Turken voorbijgaand gevraagd in aansluiting aan de houding van de buitenlandse beursen. Ook de rede van den president van de Rijksbank, waarin hij de wijze van het op peil houden van het Deutsche betaalmiddel uiteenzette, heeft tot een algemeen vasten grondtoon bijgedragen.

Te Parijs daarentegen heeft noch de handel, noch het koersverloop aanleiding tot opgewekte beschouwingen gegeven. De beleggingsmarkt was gedrukt, mede in verband met het feit, dat de steunaankopen van staatsobligaties voor Fransche banken een einde hebben genomen, nadat de uitslag van de inschrijvingen op de binnenlandsche leening bekend was geworden. Deze uitslag heeft weliswaar de verwachtingen verre overtroffen — bijna 5 milliard francs werden ingeschreven in plaats van de verwachte 4 milliard — doch men is zich in financieele kringen te goed er van bewust, dat hiermede geen afdoende maatregelen ter beteugeling van den biljettenomloop of ter consolidatie van vlottende schuld genomen kunnen worden. De beurs was dan ook hoofdzakelijk mat gestemd door het vooruitzicht op een nieuwe — en grootere — financieele transactie, welke de minister van financiën zich voorneemt in het begin van het volgende jaar door te voeren.

Te Londen heeft men het, sterkst de nadering van de vacantiedagen gevoeld door de inkrimping van de omzetten. De ondergrond van de markt is echter vast geweest, met uitzondering van beleggingsfondsen. De zeer groote en talrijke emissies van den laatsten tijd hebben aantrekkelijke beleggingsobjecten beschikbaar gesteld, welke echter voor een deel slechts verkregen konden worden door verkoop van andere beleggingswaarden. Vooral de emissie van de Grieksche vluchtelingenleening heeft groote verkoopen van andere fondsen uitgelokt. De aandelenmarkt was veel stiller, hoewel niet ongeanimeerd. Hier en daar vielen zelfs eenige groote aankopen op te merken in verband met het op bldz. 1127 van dit nummer uitvoerig besproken voornemen van de regering om de „safeguarding of industries act" zoodanig te herzien, dat meerdere ondernemingen van den steun der wet zullen kunnen profiteren.

De markt te New York is slechts weinig veranderd, ondanks de stroevende geldmarkt. De publicatie van de eerste raming van den stand van den oogst door het landbouwureau te Washington heeft weliswaar geen al te gunstigen indruk gemaakt door de lagere taxaties van de te verwachten opbrengst, doch aan den anderen kant hebben de berichten uit de industrie de gunstige stemming aangewakkerd. Ook heeft het voortduren van de financieele deelneming in de Europeesche aangelegenheden — zooda's deze week weder tot uiting is gekomen in het plaatsen eener leening ten behoeve van België — het vertrouwen in een algemeen herstel grooter doen worden.

Ten onzent heeft de beurs een kal'm verloop gehad, slechts in sommige gevallen afgewisseld door eenige variaties. Als geheel genomen is de tendens vast en opgewekt geweest. Voor de beleggingsmarkt heeft de ruime geldmarkt een impuls gevormd, waaraan nog geen afbreuk is gedaan door de talrijke nieuwe gemeentelijke obligaties, welke werden aangeboden. Overigens schijnt de rente-standaard voor

deze beleggingsobjecten zich aan te passen aan de iets gemakkelijker verhoudingen op de geldmarkt, getuige de jongste aanbidding van obligaties der gemeente 's-Gravenhage, rentende $5\frac{1}{2}$ pCt. tot den koers van $93\frac{1}{4}$ pCt. 6 pCt. Ned. W. Schuld 1922: $101\frac{11}{10}$, $101\frac{1}{4}$, $101\frac{13}{10}$, 102; $4\frac{1}{2}$ pCt. Ned. W. Schuld 1917: $87\frac{1}{4}$, $87\frac{1}{2}$, $87\frac{3}{4}$; 7 pCt. Indië: $102\frac{3}{8}$, $102\frac{1}{4}$, 103; 5 pCt. Mexico Goud: D. R. 1899: 36, $35\frac{1}{2}$; 5 pCt. Brazilië 1903: 64, $63\frac{1}{4}$; San Paulo: $95\frac{1}{8}$, $95\frac{1}{10}$, $94\frac{15}{10}$, $95\frac{3}{8}$.

Op de *industriële markt* zijn twee opvallende koersschommelingen te registreeren geweest. De eerste was voor aandelen Philips Gloeilampenfabrieken, welke na den sluitingstermijn van de jongste emissie vrij groote vraag hebben ontmoet. De tweede viel op te merken voor aandelen en obligaties du Croo & Brauns, welke sterk aangeboden waren als gevolg van de aankondiging eener reorganisatie. Overigens was deze afdeling zeer kalm en lichtelijk verdeeld. Aandelen in kunstjziefabrieken zonder veel animo; Jurgens met kleinen handel. Batava Margarine: $40\frac{1}{4}$, 32; Hollandsche Kunstzijde: 148, $148\frac{1}{2}$, $147\frac{1}{4}$, 145; Hollandsche Mij. t.h. m. v. Wk. in Gew. Beton: $107\frac{1}{2}$, 111, 115, $117\frac{1}{2}$; Jurgens: $71\frac{1}{8}$, $70\frac{1}{8}$, 70, $70\frac{1}{4}$; Constructie W.p. v.h. Du Croo & Brauns: $20\frac{1}{2}$; $14\frac{1}{4}$, $17\frac{1}{2}$, $17\frac{1}{4}$; Nederlandsche Kunstzijde: 323, 325, 332, $329\frac{1}{2}$; Philips Gloeilampen: 286, 289, $292\frac{1}{2}$, 300.

Van *sukeraandelen* was vooral de zeer vaste stemming voor aandelen H.V.A. opvallend. Slechts tegen het slot der berichtswEEK konden ook de overige soorten eenigermate montereen; ondanks de niet stimulerende houding van de Cubanoteeringen te New York. Handels Verg. Amsterdam: 430, $428\frac{3}{4}$, $433\frac{1}{4}$, 436, $442\frac{1}{4}$; Javasche Cultuur Mij.: 350, $355-358-359\frac{1}{2}$; Tjepper: 652, 650, 656, 660—668.

De *tabaksmarkt* heeft een eenigszins enerveerend verloop gehad. Het schijnt, dat de koopers van de zandbladpartijen der Deli—Batavia en der Serdaug Cultuur Mij. op dit oogenblik geen afzet kunnen vinden, wegens de door hen gevraagde prijzen. Ter bezure heeft men dit oorspronkelijk als een ongunstige mededeeling voor de desbetreffende ondernemingen beschouwd. Toen later bleek, dat deze feitelijk geheel buiten de transactie stonden, is een verbetering ingetreden, waarbij de beste koersen toch niet weer bereikt werden. Besoeki 275, 267, $269\frac{1}{2}$; Deli Batavia Tabak: $369\frac{3}{8}$ —366—363—367; Deli Mij.: $391\frac{1}{8}$, 388, $384\frac{1}{4}$, $388\frac{1}{2}$; Senembah: $394\frac{1}{4}$, 390, 387, $392\frac{1}{8}$.

Rubberaandelen waren gevraagd, in verband met de gunstige houding voor het product te Londen. Indische Rubber: 217, $222\frac{1}{4}$, 224, 232; Vereenigde Majanglanden: 318—310—319; Oost-Java Rubber: 244, $242\frac{1}{2}$, $248\frac{1}{4}$, $253\frac{1}{2}$; Hessa Rubber: 153—157— $161\frac{1}{4}$; Serbadjadi: 197— $198\frac{1}{4}$ — $203\frac{1}{4}$.

De *petroleumafdeling* kon tegen het slot iets krachtiger koersen te zien geven, vooral voor het hoofdfonds, vermoedelijk in verband met de gunstige bedrijfsresultaten door de Shell-Union Comp. behaald. Geconsolideerde Holl. Petr.: $168\frac{1}{4}$, $166\frac{3}{4}$, $170\frac{1}{2}$, $167\frac{1}{4}$; Koninklijke Petroleum: $356\frac{1}{4}$, $352\frac{1}{10}$, $359\frac{3}{4}$, $360\frac{3}{4}$.

Scheepvaartandelen hebben iets van hun apathie verloren. Vooral aandelen Kon. Ned. Stoomboot Mij. en de aandelen van de „wilde vaart”-ondernemingen konden zich in eenige belangstelling verheugen. De omzetten zijn echter nog zeer bescheiden gebleven, evenals de koersverbeteringen. Holland—Amerika Lijn: $68\frac{1}{2}$ —71— $66\frac{1}{2}$ —68; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 73—76— $78\frac{1}{2}$ — $76\frac{3}{4}$; Java China Japan: 100— $105\frac{3}{4}$ — $106\frac{3}{8}$ —103.

Mijnaandelen waren stil en zonder noemenswaardige variaties. Billiton Alg. 1e Rubriek: 435, 440, 444, 445; Reijung Lebong: $332\frac{1}{2}$, $329\frac{1}{2}$, $330\frac{1}{2}$; Singkep Tin: 218, 201, ex div. 199, 198.

Van aandelen in *handelsondernemingen* waren aandelen Nederlandsche Wol Maatschappij bijzonder lusteloos, in verband met mededeelingen omtrent een reactie op de wolmarkt. Curaçaosche Handel Mij.: 124, $122\frac{1}{2}$, $118\frac{3}{8}$, $120\frac{1}{2}$; Nederlandsche Wol Mij.: $144\frac{1}{8}$, $147\frac{1}{4}$, $141\frac{1}{2}$, 139.

Bankaandelen hebben geen aanleiding tot opmerkingen gegeven. Amsterdamsche Bank: $124\frac{1}{4}$, 126, $124\frac{1}{2}$, $125\frac{3}{4}$, $126\frac{1}{4}$; Nederlandsche Handel Maatschappij: $120\frac{1}{4}$, 122, 121; Nederlandsche Indische Hand. Bnk.: $134\frac{1}{4}$, $134\frac{3}{8}$, $133\frac{1}{2}$; Rotterdamsche Bankverg.: 68, $67\frac{1}{2}$, $67\frac{1}{4}$.

De *Amerikaansche afdeling* was doorgaans vast, vooral voor de laag genoteerde spoorwegaandelen, waarvoor later echter eenige reactie intrad. Amerikaanse Water Works: $182\frac{1}{4}$, 192; United States Steel: $118\frac{3}{4}$, $118\frac{1}{2}$; Union Pacific: 149, $150\frac{1}{2}$, 151, 150; Wabash Railway: $219\frac{1}{10}$, $231\frac{1}{10}$, $217\frac{1}{8}$.

De *geldmarkt* was vrij ruim; prolongatie $3\frac{1}{2}$ à $3\frac{3}{4}$ pCt.

GOEDERENHANDEL

GRANEN. 23 December 1924.

Ook deze week was aanvankelijk de graanmarkt weder vast. Voor bijna alle graansoorten zijn sedert ons vorige overzicht de prijzen gestegen, doch het was vooral in de eerste dagen der week, dat deze prijsstijgingen tot stand kwamen. Te Chicago en in 'nog sterkere mate te Winnipeg was die prijsverhoging voor tarwe zeer aanzienlijk. Van 15 tot 19 December beliep zij te Winnipeg niet minder dan $12\frac{1}{2}$ dollarcent per 60 lbs. ($7\frac{1}{2}$ pCt.) voor den Decembertermijn en $10\frac{1}{2}$ cent (6 pCt.) voor Mei, terwijl te Chicago de tarweprijs ruim 8 dollarcent per 60 lbs. (circa 5 pCt.) steeg. De voornaamste oorzaak dezer vaste markten ligt in het weder duidelijker aan den dag treden van de waarschijnlijkheid, dat in het restant van dit seizoen het aanbod uit de uitvoerlanden nauwelijks voldoende zal zijn voor de vraag, tenzij de hooge prijzen tarwe aan de markt doen komen uit streken en van de houders, die daarvan anders geen afstand zouden hebben gedaan. Tot die streken behoort in de eerste plaats Britsch-Indië, dat bij hooge prijzen zeer goed in staat is zijn uitvoer aanzienlijk te doen toenemen en met de houders, die in sterkere mate hun tarwe ter markt zouden brengen, worden bijvoorbeeld de boeren uit de Vereenigde Staten en Canada bedoeld, die aangetrokken door de hooge prijzen een grooter gedeelte van hun productie voor verkoop bestemmen, dan anders het geval is. Reeds wordt uit de Vereenigde Staten bericht, dat dit verschijnsel reeds optreedt en toch zijn de aanvoeren aan de Westelijke graanmarkten de laatste weken aanmerkelijk afgenomen. Daar echter ook de verschepingen sedert eenigen tijd belangrijk kleiner zijn dan in de voorafgaande maanden van het seizoen, ondergaat de zichtbare voorraad geen vermindering van betekenis. In de eerste plaats wint echter de meening veld, dat de onzichtbare voorraad niet zeer groot is en bovendien verwacht men in Amerika toename van het broodgebruik wegens meerdere welvaart en vermindering der werkloosheid. Gemakkelijker dan eenigen tijd geleden, toen de Noord-Amerikaansche tarweverschepingen zoo overweldigend groot waren, laat men zich nu weder doordringen van de overtuiging, dat in de volgende maanden Noord-Amerika niet in staat zal zijn, iedere hoeveelheid tarwe te leveren, die Europa mocht wenschen te koop, tenzij het bereid zou zijn bij voortdurende hooge prijzen te betalen. En toch zal Europa nog geregeld flinke inkoop in Noord-Amerika moeten doen, want nu zijn behoeften zoo veel grooter is dan in andere jaren en bij de verbeteringen in den economischen toestand in verschillende Europeesche landen van bezuiniging op het broodverbruik waarschijnlijk minder zal komen dan eerst verwacht werd, zal het Zuidelijk halfrond slechts in een gedeelte der behoeften kunnen voorzien. Daarom trekt de ontwikkeling der vooruitzichten voor de Argentijnsche oogstresultaten zoo sterk de aandacht. Deze zijn den laatsten tijd niet bijster gunstig en in een groot gedeelte van het land schijnt de opbrengst zelfs slecht te zullen zijn. Het oogsten zal nu spoedig in vollen gang zijn, zoodat het voor verbetering van eenige betekenis eigenlijk reeds te laat is. Daarbij komt, dat den laatsten tijd in Argentinië nog al wat regen gevallen is, wat den toestand niet verbeterd heeft. Prijsstijging voor tarwe heeft echter aan de Argentijnsche termijnmarkten slechts langzaam plaats gehad. Van 15 tot 22 December bedroeg zij 5 tot 15 centavos per 100 KG.

Uit Australië blijven de berichten zeer gunstig en men rekent daar op een oogst van ongeveer 18 miljoen quarters tegen $15\frac{1}{2}$ miljoen in het vorige jaar. Van de nieuwe Australische tarwe is echter reeds zeer veel naar Oost-Azië verkocht en het schijnt, dat de vraag naar huteulandsche tarwe daar nog zal toenemen. In Japan schijnt een zeer groot gedeelte van den tarweoogst van onvoldoende kwaliteit te zijn en dit gedeelte zal door invoer dienen te worden aangevuld, terwijl ook China een belangrijke tarwe-invoer heeft noodig te hebben. Uitgebreide inkoop en daar volgens de laatste uit Sanghai ontvangen berichten spoedig noodig zijn en men verwacht, dat die gedeeltelijk ook in Argentinië zullen worden gedaan. Dit alles en de kleinere wereldverschepingen leidde in Engeland tot vermeerdering der vraag en tot sterke uitbreiding van den omzet, waarbij de stijgende prijs slechts nu en dan eenig beletsel vormde. Ook het vasteland toonde meer belangstelling, doch in Duitschland, Nederland en België is de tarweprijs nog steeds te laag voor nieuwe zaken uit de Noord-Amerikaansche uitvoerlanden en lager dan in Engeland. Ook Frankrijk was niet sterk koper, omdat nog steeds niet vaststaat, wat met de Fransche invoerrechten zal geschieden. De voorraden nemen echter overal af en waarschijnlijk zijn wij van een hervatting der inkoop en uit

Noteringen.							Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.			
Data	Chicago			Buenos Aires			Soorten	22 Dec. 1924	15 Dec. 1924	24 Dec. 1923
	Tarwe Dec.	Mais Dec.	Haver Dec.	Tarwe Dec.	Mais Dec.	Lijnzaad Dec.				
20 Dec. '24	172	123 $\frac{1}{8}$	58 $\frac{3}{8}$	15,55 ²	11,25 ³	23,55 ²	Tarwe*	17,75	16,50	12,—
13 „ '24	162 $\frac{7}{8}$	126	59 $\frac{1}{4}$	15,35 ²	11,10 ³	23,25 ²	Rogge (No. 2 Western) ..	15,75	14,75	9,30
20 Dec. '23	103 $\frac{3}{8}$	71 $\frac{1}{4}$	45 ¹⁾	11,35 ³	9,70 ³	21,20 ³	Mais (La Plata)	243,—	237,—	205,—
20 Dec. '22	127 $\frac{1}{4}$	74 $\frac{7}{8}$	44 $\frac{1}{4}$	12,20	8,—	20,—	Gerst (48 lb. malting) ...	248,—	248,—	196,—
20 Dec. '21	108 $\frac{7}{8}$	46 $\frac{3}{8}$	33	11,65 ²	7,45 ²	17,30	Haver (38 lb. white clipp.)	13,50 ⁴⁾	13,— ⁴⁾	9,75
20 Juli '14	82	56 $\frac{1}{8}$	36 $\frac{1}{4}$	9,40	5,38	13,70	Lijnkoeken (Noord-Ameri- kavan La Plata-zaad)	14,50	14,50	13,50
							Lijnzaad (La Plata)	494,—	481,—	470,—

1) Per Mei. 2) per Februari. 3) per Januari.

1) per 100 KG. 2) per 2000 KG. 3) per 1960 KG.

*No. 2 Hard/Red Winter Wheat. 4) Canada No. 3.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	14/20 Dec. 1924	Sedert 1 Jan. 1924	Overeenk. tijdvak 1923	14/20 Dec. 1924	Sedert 1 Jan. 1924	Overeenk. tijdvak 1923	1924	1923
Tarwe	24.197	1.300.773	808.765	—	46.407	31.086	1.347.180	839.851
Rogge	2.279	556.323	599.459	—	3.775	485	560.098	599.944
Boekweit	2.594	26.528	26.431	—	528	—	27.056	26.431
Mais	10.241	750.059	631.075	4.566	113.087	73.715	863.146	704.790
Gerst	7.769	321.062	283.143	—	33.104	14.018	354.166	297.161
Haver	10.079	241.555	77.511	200	1.645	533	243.200	78.044
Lijnzaad	13.219	254.696	138.874	2.147	68.264	53.544	322.960	192.418
Lijnkoek	5.265	199.877	179.435	—	700	—	200.492	179.435
Tarwemeel	11.787	264.177	136.489	—	31.286	4.754	295.463	141.243
Andere meelsoorten	150	8.554	1.867	—	—	—	8.554	1.867

Noord-Amerika niet ver meer verwijderd. Platatarwe werd deze week reeds geregeld door verschepers naar Duitschland, België en Nederland verkocht, daar van deze tarwe-soort de markt nooit zoo sterk onder te groote aanvoeren heeft geleden als van Noord-Amerikaansche soorten. Ook Britsch-Indische tarwe, welke soort met Australische een groot gedeelte uitmaakte van den Engelschen omzet, werd naar het vasteland verhandeld. De Europeesche uitvoer-landen laten zich dit seizoen nauwelijks als zoodanig gelden. Rusland treedt reeds als kooper van Noord-Amerikaansch tarwemeel. Bulgarije importeert tarwe en van Hongarije wordt in de voorjaarsmaanden hetzelfde verwacht. Ook uit Zuid-Slavië wordt geen tarwe aangeboden en in Roemenië is de tarweoogst veel kleiner geweest dan in 1923, zoodat ook daar nauwelijks uitvoer plaats vindt.

Ook rogge was deze week te Chicago zeer vast met prijsverhoging van 15 tot 19 December van circa 8 dollarcent per 56 lbs. (5 $\frac{1}{2}$ pCt.). De verschepingen zijn reeds eenigen tijd klein, en de voorraden in Duitschland en Nederland nemen af met stijgende prijzen, doch zijn nog steeds zoo ver beneden de Amerikaansche pariteit, dat nieuwe zaken uit het uitvoerland nog uitblijven.

Na 19 December trad in de invoerlanden eenige reactie in, die echter nog geen prijsverlaging met zich bracht en aan de Engelsche markt was zelfs tot iets hooger prijs ook op 20 December de omzet nog groot. Daarop volgden echter op den 22sten zeer flauwe markten te Chicago en Winnipeg, die wel als reactie op de recente prijsstijging beschouwd zullen dienen te worden, nu Europa niet algemeen genoeg tot het betalen der Amerikaansche prijzen overgaat. Zoowel tarwe als rogge daalden sterk en van de prijsverhogingen van het begin der week is voor tarwe te Chicago slechts circa 5, te Winnipeg 8 $\frac{1}{2}$ voor December en 5 $\frac{1}{2}$ dollarcent per 60 lbs. voor Mei overgebleven. Rogge sloot op 22 December te Chicago nog 4 à 5 cent per 56 lbs. hooger dan een week tevoren.

Voor maïs is in Europa de vraag verbeterd en de ladingen Platamaïs, die nog aan de markt kwamen, vonden zonder moeite plaatsing. De verschepingen van Argentinië nemen nu werkelijk af en ook de voorraad in de Argentijnsche havens vertoont eindelijk een vermindering van eenige beteekenis. In overeenstemming met aanzienlijke prijsverhoging in Argentinië, teweeggebracht door de betere vraag in Europa, stegen dan ook de maïsprijzen in de invoerlanden flink. Toch bevinden deze zich nog aanzienlijk beneden de Argentijnsche pariteit, waaruit blijkt, dat de gevolgen der vroegere groote verschepingen nog niet voorbij zijn. Zelfs was in Engeland na een levendigen handel vooral verscheping in de eerste maanden van 1925, de stemming de laatste dagen minder vast, en ook in andere Europeesche landen kwam de prijsstijging van Platamaïs tot staan. De aanvoeren vinden echter grif koopers en vooral in Nederland is de vraag naar spoedige Platamaïs bevredigend. Dit neemt echter niet weg, dat verdere prijsstijging voor maïs in Europa zeer goed mogelijk is vóór

de pariteit met de Argentijnsche prijzen is hersteld. Intusschen trad ook aan de Argentijnsche maïsmarkt eenige reactie in doch de termijnmarkten te Buenos Aires en Rosario sloten op 22 December toch nog 15 à 30 centavos per 100 KG. hooger dan een week tevoren. De uitzaan van maïs schijnt wat grooter te zijn geweest dan in het vorige jaar, doch de jonge maïs heeft onlangs vrij sterk van de droogte geleden. Het is de vraag, of de intusschen gevallen regen voldoende verbetering heeft gebracht.

Te Chicago is de maïsmarkt na eenige zeer vaste dagen nog al wat in prijs gedaald in verband met grootere aanvoeren en toename van den zichtbaren voorraad. De Europeesche maïsmarkt stoort zich echter aan de markt te Chicago slechts eenigszins bij zeer sterke fluctuaties.

Uit den Balkan is het aanbod van maïs nog steeds niet zeer groot en de verschepingen uit Roemenië en Bulgarije nemen slechts langzaam toe. Het aanbod werd deze week in Duitschland, waar wat meer vraag voor maïs bestaat, Nederland en België gemakkelijker tot stijgenden prijs opgenomen en ook Italië koopt geregeld deze maïssoorten, alsmede Zuid-Slavische. Het aanbod van Rusland, dat de vorige week veel maïs verkocht, is verminderd, doch dezer dagen werd nog weder een lading aan de Engelsche markt verhandeld. Eenige uitbreiding ondervond in Engeland de handel in Zuid-Afrikaansche en Britsch-Indische maïs, terwijl ook in Nederlandsch-Indische maïs weder naar verschillende invoerlanden geregeld zaken werden gedaan. De intusschen ingetreden prijsverhoging belemmert de laatste dagen echter de zaken in deze maïssoort.

Gerst bleef in Noord-Amerika vast met vrij goede vraag in Nederland tot de gestegen prijzen en meer zaken in Engeland. Duitschland toonde echter deze week voor gerst weinig kooplust en ook de Nederlandsche belangstelling nam later sterk af. In andere soorten dan Noord-Amerikaansche is de omzet gering wegens klein aanbod. Slechts Perzische gerst en Britsch-Indische werd nog in eenigen omvang naar Engeland verkocht.

Haver was vrij vast, doch de zaken zijn niet groot, evenmin trouwens als de verschepingen naar Europa. Op het vasteland nemen de voorraden van buitenlandsche haver af, doch tot levendige vraag heeft dat nog niet geleid. In Argentinië wordt geklaagd over de resultaten van den nieuwen haver-oogst.

SUIKER.

De verschillende suikermarkten waren deze week over het algemeen nog prijshoudend gestemd voor prompte en spoedige leverbare suiker.

In Amerika daalden de noteringen voor Spot Centrifugals na een slot van 5,02 aan het eind der vorige week van 4,90 tot 4,77 d.c., terwijl de noteringen voor termijnsuiker wat fluctueerden en het volgende beeld te zien gaven:

	Dec.	Jan.	Mrt.	Mei
Slot voorafgaande week	3.84	3.14	2.96	3.02
Opening verslagweek	3.59	2.93	2.85	2.95

langste notering 3.55 2.86 2.83 2.93
 Slot verlagteering 3 65 2.97 2 88 2.98

De versmeltingen in de Atl. havens der V. S. bedroegen 34.000 tons tegen 32.000 tons verleden jaar.

In Cubasuiker kwamen zaken voor December verschepping tot stand tot 3/8 d.c. en van de 2e helft Januari verschepping tot 2 7/8 d.c. c. & fr. New York.

De laatste Cuba-statistiek luidt als volgt:

	1924.	1923	1922
	Tons	Tons	Tons
Weekontvangsten 13 Dec. '24 ..	311	625	1.150
Tot sedert 1 Dec. '23 5 Dec. '24	3.789	—	18.202
Werkende fabrieken	31	20	31
Weekuitvoer 13 Dec. '24	18.251	5.866	—
Tot. uitv. 1 Jan. '24 13 Dec. '24	3.917.790	5.934	23.367
Totale voorraad op 13 Dec. '24	12.312	1.221	25.251
Verbruik	465	—	—

Op 20 December waren onder gunstige weeromstandigheden 52 fabrieken aan het malen tegen 43 verleden jaar.

Raffinauteurs in Engeland kochten in de afgelopen week ongeveer 75.000 tons koloniale suiker, voornamelijk Cuba. Zij verlaagden echter in den loop der week hunne prijzen met sh. 1/- voor alle posities.

Op Java vonden herverkoopen p'aats voor Superieur voor December en Januari levering tot prijzen dalende van f 13 1/2 tot f 13 1/4.

Hier te lande opende de markt kalm op de volgende noteringen:

December	f 20.—
Mei	" 19 3/4
Augustus	" 19 5/8

waarna prijzen ongeveer f 1/4 afbrokkelden. Op deze verlaagde basis toonden koopers weer meer interesse, zoodat de markt in prijshoudende stemming sloot en de omzet ongeveer 8500 tons bedroeg.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterd. per Maart	Londen			New York 96 pCt. Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java's f.o.b. per Mei/Juni	Cuba's 96 pCt. c.l.f. Febr./Maart	
		Sh.	Sh.	Sh.	
19 Dec. '24	f 19 7/16	38—	18—	13 9	4.77
12 " '24	" 19 11/16	38—	18—	14 3	5.40
19 Dec. '23	" 32 3/8	64 6	25 6	21 9	7.41
19 Dec. '22	" 23 3/8	55 6	20—	17 1 1/2	5.75
4 Juli '14	" 11 13/32	18—	—	—	3.26

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 17 December 1924.

Prijzen van Amerikaansche katoen blijven vast en fluctuaties hebben zich tusschen nauwere grenzen bewogen. De ontvangsten in de havens blijven goed en zijn over het algemeen grooter dan verleden jaar. Prijzen van Egyptische katoen zijn zeer verschillend. Op Maandag daalde de markt in Alexandrië 250 punten, doch het grootste gedeelte dezer daling werd gisteren weder ingehaald. Ook Liverpool volgde en F.G.F. Sakel noteerde gisteren 30.75, het hoogste punt sedert 4 October 1921 toen men 30.75 noteerde. Voor dien tijd is deze soort nooit zoo hoog geweest sedert 26 November 1920, na de débacle van dat jaar zijn deze fluctuaties een beletsel voor den handel.

Amerikaansche garens waren beter en er is gedurende de laatste dagen een wat betere vraag geweest. Zoowel ring- als muletwist en weft worden beter gevraagd en er zijn ook enkele flinke zaken hierin tot stand gekomen. India heeft wat 40er en 50-r, zoowel twist als weft geboekt en er zijn aanvragen voor 50er twist en 70er weft om Egyptische garens te vervangen. In getwijfde garens is de vraag wat toegenomen, zoowel voor het binnenland als voor export. De fluctuaties in katoenprijzen, maken de verkoop van Egyptische garens zeer moeilijk en de groote dagelijkse prijsveranderingen houden zaken van eenige beteekenis tegen. Werkelijke zaken kunnen alleen gedaan worden, als men tot concessies bereid is. Men hoop, dat de toestand spoedig wat beter zal worden, opdat het vertrouwen weer terug kan keeren. De cijfers van den Board of Trade over de maand November, welke de vorige week gepubliceerd werden, bedragen meer dan 2 miljoen lbs. minder dan in November 1923 en ruim 2 1/2 miljoen lbs minder dan verleden jaar.

In de doekmarkt valt weinig nieuws te melden en er wordt weinig gedaan in styles van Egyptische garens gemaakt, terwijl speciaal fabrikanten van fancy goederen

hieronder lijden. Over het algemeen echter is men wel optimistischer gestemd, hoewel de vraag van het Verre Oosten nog niet voldoende geacht kan worden. Ook koopers hebben weinig haast en het is moeilijk om uit de verschillende orders, die geboekt zijn een bepaalde soort aan te wijzen, die speciaal gevraagd wordt. Ondanks de afwezigheid van een geprononceerde verbetering, is toch de markt iets vaster. Men beweert, dat de koopers in het binnenland meer vertrouwen hebben dan die op de overzeesche markten.

10 Dec. 17 Dec. Oost. koersen. 9 Dec. 16 Dec.		
Liverpoolnoteringen.	T.T. op Indië	1 5 3/4 1,6
F.G.F. Sakellaridis 28,05 29,60	T.T. op Hongkong 2 4 1/8	2 1/4 1/8
G.F. No. 1 Oomra 10,50 10,50	T.T. op Shanghai 3,3	3,2

Noteering voor Loco-Katoen. (Middling Uplands.)

	19 Dec. 1924	12 Dec. 1924	5 Dec. 1924	19 Dec. 1923	19 Dec. 1922
New York voor					
..Middling ...	24,— c	23,70 c	23,30 c	35,70 c	26,20 c
New Orleans voor Middling	23,90 c	23,60 c	23,15 c	34,75 c	26,— c
Liverpool voor					
Middling ...	13.28 d	13.11 d	12.98 d	19,47 d*	14,99d*)

*) Voor fully middling ouden Standaard.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '24 tot 12 Dec. '24	Overeenkomstige periode	
		1923-'24	1922-'23
Ontvangsten Gulf-Havens.	5397	4381	3772
" " Atlant. Havens.			
Uitvoer naar Gr. Britannië	1225	970	822
" " " Vasteland etc.	2008	1535	1465
" " " Japan ...	405	323	249

Voorraden.

(In duizendtallen balen.)

	12 Dec. '24	Overeenkomstig tijdstip	
		1923	1922
Amerik. havens	1546	1110	1084
Binnenland	1563	1171	1416
New York	207	121	67
Liverpool	418	278	268
New Orleans	430	277	431

KOFFIE.

Naar het schijnt is het artikel eindelijk weder tot rust gekomen. De geweldige schommelingen, waaraan de prijzen na eene langdurige periode van bijna onafgebroken stijging van af midden November waren blootgesteld, bleven althans in de afgelopen week uit. Onder den invloed van de vaste stemming in Brazilië en van de vandaar te kens hooger afkomende vraagprijzen voor prompte afloading, liepen de verschillende termijnmarkten weder langzaam doch regelmatig op, waarbij de Nederlandsche markt die van New York echter slechts op een afstand volgde. Het gevoeg hiervan is, dat onze markten, die reeds sedert verscheidene maanden onder New Yorksche pariteit stonden, op het oogenblik nog grooter prijsverschil met Amerika aangeven. De termijn-noteringen aan de ochtend-call waren te:

	Rotterdam (Santos-contract) basis Good				Amsterd. (Gemengd contract) basis Santos Good			
	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.
22 Dec.	57 7/8	56 7/8	54 7/8	53 1/8	56 3/8	55 1/4	52 1/4	50
16 "	56 3/8	55 1/4	53 1/4	51 1/4	54 3/8	52 7/8	50 3/4	48 3/4
9 "	54 1/4	53 1/8	51 1/8	48 7/8	53	51 1/8	49 1/8	46 1/8
2 "	59	57 7/8	55 3/4	53 1/8	58 1/8	56 1/8	54	52 1/4

De slot-noteringen te New York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Dec. 1924	Maart 1925	Mei 1925	Sept. 1925
22 Dec.	\$ 21,95	19,97	19,15	17,95
15 "	" 20,—	19,05	18,28	17,05
8 "	" 18,97	17,98	17,10	15,90
1 "	" 21,25	20,05	19,25	17,98

In loco, waarvan de afzet in de laatste weken zoo goed als geheel had stil gestaan, is thans, al was het ook nog niet veel, toch wel iets te doen geweest. De prijzen zijn hier nog steeds beduidend onder die van de groote productielanden en zoo lang de vraag voor uitvoer en voor consumptie niet flinker voor den dag komt, zal in dezen wan-toestand wel geen verandering te verwachten zijn. De offi-

cieele loco-noteringen bleven alhier onveranderd 72 ct. voor Superior Santos en 62 ct. voor Robusta.
Rotterdam, 23 December 1924.

STATISTIEK.

(Mededeeling van de Make'naars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp, Leonard Jacobson & Zonen en G. Bijdendijk.)

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
20 Dec. 1924	428.000	38.950	1.877.000	43.000	5 ¹⁵ / ₁₆
13 " 1924	406.000	34.775	1.798.000	41.000	5 ¹⁵ / ₁₆
6 " 1924	397.000	1)	1.875.000	1)	6
20 Dec. 1923	375.000	21.200	639.000	26.500	5 ⁷ / ₃₂

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
20 Dec. 1924	66.000	2.371.000	171.000	5.343.000
20 Dec. 1923	89.000	2.069.000	212.000	4.779.000

1) Niet genoteerd.

THEE.

De theemarkt was in de afgelopen week zeer stil, zooals zulks gewoonlijk tegen het einde van het jaar het geval is. Londen heeft intusschen haar vaste stemming hernomen zonder dat er echter van eenigszins belangrijke prijsverhoogen gesproken kan worden.

De statistische cijfers over November van „the Board of Trade” over thee in Engeland geven de volgende cijfers te zien. De aanvoer in Engeland bedroeg 61 miljoen lbs.; een cijfer, dat 12½ miljoen lbs. hooger is dan dat over November 1923. Het verbruik toonde voor het eerst een vermindering aan in vergelijking met de overeenkomstige maand van verleden jaar. Bedroeg de invoer tot verbruik toen 34½ miljoen lbs., thans bedroeg deze slechts 30,4 miljoen lbs. Ook het cijfer van den uitvoer was 1,6 miljoen lbs. lager dan verleden jaar en bedroeg 7,1 miljoen lbs. Invoer tot verbruik en uitvoer samen blijven 23½ miljoen lbs. beneden het cijfer der aanvoeren, zoodat ook de voorraad in entrepôt van 149,5 miljoen lbs. op ulto. October opgekomen is tot 173,1 miljoen lbs. op ulto. November. Met het oog op de hierboven vermelde vermindering van den invoer tot verbruik trekke men niet de conclusie, dat het verbruik in Engeland aan het afnemen is. De verminderde invoer tot verbruik in November is waarschijnlijk aan bijzondere omstandigheden te wijten, die buiten het werkelijke verbruik omgaan. De invoer tot verbruik gedurende de eerste helft van December is volgens opgave wederom bijna 1½ miljoen lbs. meer dan in het overeenkomstige tijdvak van verleden jaar.

Ook ten aanzien van de vermeerderde uitvoeren dient men voorzichtig te zijn in de conclusies, die daaruit getrokken kunnen worden waar de Br.-Indische oogst tot ulto. November — zooals bekend loopt begin December de thee-oogst af voor Noordelijk Britsch-Indië — nog 2¼ miljoen lbs. lager bleef dan die van 1923 tot hetzelfde tijdstip.

Een vermeerderde aanvoer in Engeland kan dus alleen gaan ten koste van een verminderden uitvoer van Br.-Indië naar een der andere verbruikslanden.

Amsterdam, 22 December.

RUBBER.

De voortdurende vraag voor loco rubber en het geringe aanbod daarvan handhaafden de vaste stemming op de rubbermarkt en de prijzen zijn een kleinigheid gestegen.

Voor de verder positie is de belangstelling minder.

De slotnoteringen zijn:

		einde voorafgaande week
Prima Crêpe	December 104½ ct.	103 ct.
" "	Jan./Maart 105½ "	104 "
" "	April/Juni 102 "	100 "
Smoked Sheets	December 101½ "	101½ "
" "	Jan./Maart 101½ "	101½ "
" "	April Juni 100½ "	98½ "

15 December 1924.

COPRA.

De markt was deze week aanvankelijk wat flauwer gestemd, doch het aanbod op de lagere prijzen was zeer gering. Tegen het slot trokken de prijzen wederom iets aan, en werden flinke posten stoomend uit de markt genomen.

De noteringen zijn:

Nederl.-Ind. f.m.s. stoomend f. 35.—

" " " December/Januari „ 35.—

" " " Januari/Maart .. „ 35.—

22 December 1924.

STENKOLEN.

Als gevolg van de verhooging van de prijzen heeft de meerdere vraag, die wij in onze laatste verslagen rapporteerden, weder opgehouden en op het oogenblik heerscht er op de kolenmarkten bepaald flauwte, die wel in eerste instantie wordt toegeschreven aan den invloed van de feestdagen, doch die haar diepere oorzaak vindt in het feit, dat de algemeene bedrijvigheid geringer is dan algemeen verwacht is geworden.

De mineigenaars hebben al hun verwachting op het jaar 1925 gebouwd en meenen, dat de geleidelijk toenemende bedrijvigheid hun de meerdere vraag bezorgen zal, waarvan zij de betere prijzen verwachten.

Een tweede factor in de positie blijft het loonvraagstuk, dat in April a.s. in Engeland weder aan de orde komt.

De prijzen zijn als volgt:

Northumberland Ongezeefde	11,85
Durham Ongezeefde	13,—
Cardiff Ongezeefde	15,50
Schotsche Gezeefde	11,25
Yorkshire Gewassen Doubles	14,25
Westfaalsche Verföerder	15,25
" Vetstukken	17,50
" Smeenootjes	17,25
" Gasvlamföerder	15,25
" Gietcokes	20,75

alles per ton van 1000 KG. franco station Rotterdam/Amsterdam.

Westfaalsche bunkerolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 11,75.

Markt flauw.

23 December 1924.

VRACHTENMARKT.

De laatste dagen komt er iets meer levendigheid in de vrachtenmarkt, al bepaalt dit zich in hoofdzaak tot de vraag naar booten van Argentinië en Australië.

Van de Oostelijke havens van Noord-Amerika is de grondtoon ook iets beter, doch een verbetering in de vrachten van daar is niet waar te nemen en naar U.K./Continent werden gedurende de laatste dagen geen booten bevracht. Wel naar de Middellandsche Zee, waarvoor betaald werd 3/6 één, 3/7½ twee en 3/9 per quarter drie havens niet beoosten West Italië voor Januari verscheping, en 16½ ct. per 100 lbs. naar Napels of Genua voor booten van dezelfde positie. Voor een Januari boot naar Constantinopel werd 20 ct. betaald.

Ook van de Golf werden een paar booten opgenomen en wel tegen 20 ct. één, 20½ ct. twee havens niet beoosten West Italië. Er werden eenige booten afgesloten van Noord naar Zuid-Amerika en wel Januari ruimte van Hampton Roads naar Rio de Janeiro tegen \$ 3,10 per ton en een December boot van New York naar Buenos Aires tegen \$ 3,25 op nett charter.

De vraag naar ruimte van de Golf naar La Plata is iets minder groot. Er werd een boot opgenomen tegen 141/3 per Std. op goede condities.

De vrachten van La Plata naar U.K./Continent toonen neiging tot stijging en de waarde van December/Januari booten is thans ongeveer gelijk aan die van Januari booten.

De laatste afsluitingen, welke plaats vonden, waren op basis van 25/9 van not above San Lorenzo naar U.K./Continent Bordeaux Hamburg range.

Van Indië zijn de vrachten ook iets vaster. Van Karachi werd 22/6 en 22/9 betaald scale terms voor Januari en Februari booten.

De laatste afsluitingen van Australië waren hooger dan wat den laatsten tijd is gedaan. Een groote boot werd van Sydney bevracht 10 Februari/10 Maart ligdagen tegen 45/- en van Zuid Australië werd 46/6 betaald naar de Middellandsche Zee, U.K./Continent voor dezelfde positie.

De vraag naar ruimte van de Zwarte Zee blijft gering. Er werd een prompte boot bevracht naar het Continent tegen 13/3 met de optie U.K. 13/9 en voor erts van Poti naar Rotterdam, Antwerpen of Hamburg werd 14/6 één, 15/- twee havens betaald, Januari verscheping.

Van Alexandrië naar Hull werd een boot afgesloten tegen 10/3, optie Londen 1/6 extra en van Mellila naar Rotterdam werd voor December ruimte 6/- betaald.

De uitgaande vrachten van Wales zijn iets vaster, doch blijven slecht.

Naar Buenos Aires is de geldende vracht 11/-, Rosario 11/6, terwijl voor Piraeus 10/6 en naar Constantinopel 11/9 werd betaald, alles voor betrekkelijk prompte booten.